

REPUBLIKA

ROK XVI.

LÓDŹ. PIĄTEK, 7 PAŹDZIERNIKA 1938 R.

CENA NUMERU 15 GROSZY

№ 275

Powstanie państwa słowackiego

Cała władza wykonawcza przechodzi w ręce Słowaków. — Dr. Tiso — premierem rządu słowackiego

Praga, 6 października. (PAT). Odbywający się w Żylnie kongres przedstawicieli wszystkich stronnictw słowackich został dziś zakończony w godzinach wieczornych. Po wysłuchaniu referatu posła Tiso, uczestnicy uchwalili następującą rezolucję:

„Uchwały powzięte przez 4-ry monarchii w Monachium zmieniły gruntownie sytuację w państwie czeskosłowackim oraz stosunki polityczne w Europie Środkowej.

MY SŁOWACY, JAKO NARÓD SAMODZIELNY, ŻYJĄCY OD WIEKÓW NA TERYTORIUM SŁOWACKIM, ŻADAMY PRAWA SAMOSTANOWIENIA, DLATEGO DOMAGAMY SIĘ MIĘDZYNARODOWEGO ZAGWARANTOWANIA NIEPODLEGŁOŚCI SŁOWACJI

oraz szerokiej narodowej wspólnoty zamieszkanego przez nas terytorium. Chcemy decydować swobodnie naszą własną wolą sprawy, zarówno w dzie-

dzinie organizacji państwowej, jak i sprawy, dotyczące przyjaźni z wszystkimi państwami sąsiednimi. Chcemy również przyczynić się do uspokojenia stosunków w Europie Środkowej w duchu chrześcijańskim.

Wytrwamy po stronie narodów walczących z ideologią żydowsko-marksistowską, ideologią gwałtu i rozkładu. Żadamy pokojowego rozwiązania spornych problemów w duchu postanowień monachijskich.

Sprzeciwiamy się temu, aby granice Słowacji określone były bez nas, pe-

noprawnych przedstawicieli woli narodu słowackiego.

Żadamy przeprowadzenia szybkiej demobilizacji, ŻADAMY NATYCHMIASTOWEGO ODDANIA WŁADZY WYKONAWCZEJ W SŁOWACJI W RĘCE SŁOWAKÓW.

Zwycięstwo samostanowienia oznaczać będzie dla narodu słowackiego zwycięskie zakończenie jego wieloletniej walki. Niech żyje swoboda narodu słowackiego. Niech żyje słowacki rząd na ziemi słowackiej“.

Bratysława, 6 października. (PAT). Słowacka partia ludowa podczas rokowań z rządem praskim w sprawach narodowościowych wręczyła rządowi praskiemu memorandum, w którym ustalone zostały postulaty słowackie.

Praga, 6 października. (PAT). W godzinach wieczornych ogłoszono następujący komunikat urzędu:

„Rząd czeskosłowacki na wniosek premiera mianował posła dr. Tiso ministrem dla Słowacji, powierzając mu jednocześnie misję wysunięcia kandydatury na ministrów rządu Słowacji“.

W związku z tym w kołach słowackich jako kandydatów na przyszłych ministrów rządu słowackiego wymienia się posła dr. Sokoła oraz posła Sidora. Ponadto przewidywane jest mianowanie na dalszych ministrów jednego z partii agrariuszy i jednego ze stronnictwa „narodniarzy“ (stronnictwo nacjonalistyczne).

Rząd słowacki w Bratisławie Obsadza urzędy państwowych

BRATYSŁAWA, 6 października. (PAT) Uchwały, zapadłe na dzisiejszym zgromadzeniu przedstawicieli wszystkich stronnictw słowackich w Żylnie, spotkały się z entuzjastycznym przyjęciem przez całą Słowację. Utworzył się słowacki rząd narodowy, złożony z 5-ciu ministrów z posłem Tiso na czele, który przybył do Bratisławy dziś w godzinach popołudniowych, manifestacyjnie witany przez ludność. Rząd w najbliższych godzinach objął władzę nad Słowacją. Słowacy obsadzili dziś rozgłośnie radiową w Bratisławie, a wieczorem ma być obsadzony urząd krajowy.

Przemówienie Marsz. Śmigłego-Rydza przez radio „W sobotę „zjednoczenia“ i po sobocie naród wykazał zdrowy instynkt życia i siły“

WARSZAWA, 6 października. (PAT) Pan Marszałek Edward Śmigły-Rydz wygłosił w dniu dzisiejszym przez radio następujące podziękowanie za depesze, nadesłane do Niego w związku z przyłączeniem Śląska Zaolzańskiego do Rzeczypospolitej Polskiej.

„Pięty już dzień upływa od chwili, gdy ogół polski dowiedział się o załatwieniu sprawy naszych braci z za Olzy. Od soboty zeszłego tygodnia dziesiątki, setki, a wreszcie tysiące depesz i listów wpłynęły do moich rąk.

W tych dniach druty naszych linii telegraficznych jak gdyby się rozżarzyły i zajęły od ognia polskich serc — oplatając cały kraj potężnym prądem patriotyzmu i uniesienia i wiążąc o wym górejającym opłotem całą Polskę w jedną potężną całość.

W dniach poprzedzających sobotę

Premier i młn. Beck na Zamku

Warszawa, 6 października. (Pat) — Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął w dniu dzisiejszym w obecności p. Marszałka Śmigłego-Rydza p. prezesa rady ministrów, gen. Sławoja-Składkowskiego i p. wicepremiera inż. E. Kwiatkowskiego, którzy referowali o stanie spraw bieżących.

Warszawa, 6 października. (Pat) — Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął dziś popołudniu p. ministra spraw zagranicznych Józefa Becka.

„zjednoczenia“ i po sobocie „zjednoczenia“ następujących wykazał naród zdrowy instynkt życia i siły. Zareagował każdy człowiek w naszym kraju, posyłając ten instynkt. Wynikiem tej reakcji były również depesze i listy, skierowane do mnie.

Dziękuję za nie. A pragnę by głos mój dotarł wszędzie tam, gdzie w minionych dniach uświadomiono sobie, że jest czas ważny dla Polski i wszędzie tam, gdzie świadomość ta wzbogaciła duszę Polaka lub Polki nowym pierwiastkiem godności narodowej, nowym elementem ufnosci we własne siły, nową gotowością osobistego przyczynienia się do zwiększenia tej siły.

Pomyślcie mądrze o tym, co się stało i o tym, jak to się stało. I zastanówcie się nad tym, czy pragniecie, aby Polska z każdej sytuacji historycznej wychodziła z honorem?

Mam nadzieję, że dojdziecie do tego przekonania, które ja już niejednokrotnie w rozmaitych sformułowaniach wypowiadałem a mianowicie: państwo, które chce wyjść z honorem z przełomów historycznych, musi posiadać odpowiednie źródła i środki siły i musi być rządzone w sposób silny i zdecydowany.

Z waszych depesz i listów sędzę, żeście zrozumieli, iż Polska musiała wybierać między małością a wielością.

Polska dokonała wyboru. Ale to obowiązuje na przyszłość. Któż z Polaków, czy Polek chciał by być pomniejszycielem tej wielkości? Zwracam się do wszystkich, którzy w dniach ostatnich dali mi znać o sobie — spośród ludnych miast i spośród wiejskich chat, od warsztatów i fabryk z pracowni i laboratoriów, ze szkół i świątyni, z najdalszych i najmniej znanych zakątków Polski do wszystkich, z tymi włącznie, co dziecięca niewprawną ręką chwytają rysują litery — do was wszystkich się zwracam z podziękowaniem i życzeniem, byśmy się zawsze spotykali na drodze prowadzącej do wielkości Polski“.

SOWIETY ZRYWAJĄ SOJUSZ Z FRANCJĄ

Sensacyjna rozmowa Litwinowa z ministrem Bonnetem w Paryżu

PARYŻ, 6 października. (PAT). Dopiero dziś ujawniono, że ubiegłej soboty bawił w Paryżu Litwinow, któremu towarzyszył przy rozmowie z min. Bonnet'em ambasador ZSRR, w Paryżu. Jak zapewniają, Litwinow złożył energiczny protest przeciw temu, że Sowiety nie były zaproszone na konferencję w Monachium i stwierdził, że od chwili narzucenia Czechosłowacji uchwał monachijskich, pakt francusko-sowiecki nie ma ani żadnego sensu ani wartości.

Mimo, że rozmowa ta nie miała dotąd żadnych konkretnych następstw dyplomatycznych, utrzymują tu, że Moskwa zapewne w ciągu niedługich dni podda rewizji swe stosunki z Francją wnosząc zasadnicze zmiany w duchu i treści istniejących układów.

Starcie wojska czeskiego z węgierskim

Wojska węgierskie wycofały się z terytorium Czech na rozkaz swych władz
Praga ma dziś udzielić odpowiedzi na noję Węgier

Budapeszt, 6 października. (PAT). Wczoraj w dzień doszło do wymiany strzałów między oddziałami węgierskimi w sile jednej kompanii, zasłonej ochotnikami, a oddziałami czeskimi. Oddziały węgierskie przekroczyły granicę czeska na odcinku linii kolejowej Feledince — Rimaveska — Socz. W STARCIU TYM BYŁO KILKU ZABITYCH I RANNYCH.

Dzisiejszej nocy oddziały węgierskie na rozkaz władz węgierskich wycofały się na terytorium węgierskie.

W związku z tym incydentem, który w ciągu popołudnia był przedmiotem rozmów między Pragą a Budapesztem, rząd węgierski dał do zrozumienia, że incydent ten jest dobitnym wyrazem nastrojów, panujących wśród społeczeństwa węgierskiego.

Budapeszt, 6 października. (PAT). Jak komunikuje węgierska agencja telegraficzna, w Parkanach, granicznej miejscowości po stronie czeskiej Czech.

ZDJĘLI DZIŚ SZYNY KOLEJOWE i złożywszy je w wagony, odtransportowali w głąb kraju. Według wiadomości, jakie nadeszły tu z granicznego miasteczka Satoraljaiuhely przybyło tam 50 uchodźców z Czechosłowacji. Do uciekających przez granicę czeską straż graniczna dała kilkanaście strzałów, w wyniku czego dwie osoby zostały ciężko ranne. Uchodźcy ci opowiadają, że Czech opuszczając z wolna terytorium węgierskie wywożą wszystko. W miejscowości Nagygeres i Aros ludność pod palną podobno koszar wojskowych. W miejscowości Perbenyik podobno wysaźono koszar w powietrze.

Praga, 6 października. (PAT). W związku z notą węgierską, wręczoną przed dwoma dniami przez posła węgierskiego Wettsteina, na którą odpowiedź miała być udzielona wczoraj wieczorem, RZĄD PRASKI POPROSIŁ WCZORAJ RZĄD WĘGIERSKI O ZWŁOKĘ DALSZYCH DWUHC DNI.

Jakich kolonii

żąda Niemcy

Berlin, 6 października.

(PAT). „Lokal Anzeiger“ polemizując w artykule z wywodami p. Tabouis, zarzucającym Niemcom rzekomo dążenie do uzyskania posiadłości portugalskich w Afryce oraz części Konga belgijskiego, stwierdza, że wyraźne stanowisko kwatermistrza powinno być każdemu znane, każdy winien wiedzieć, że Rzesza pretensje ma tylko do tego, co jej zostało kiedyś odebrane.

W ten sposób termin odpowiedzi upłyne jutro wieczorem. Poseł węgierski udał się dziś rano w związku z tą sprawą do Budapesztu.

Berlin, 6 października.

(PAT). „Boersen Ztg.“ interesuje się żywo wystąpieniem Polski wobec żądań węgierskich, w związku z przyjęciem szefa gabinetu przy min. spraw

zagr. Węgier przez min. Becka i w związku z memoriałem, jaki przedstawił ciele Rusi Podkarpackiej wrocławski miśjom zagranicznych w Pradze. Izlenik czyni przegląd prasy polskiej, wypowiadając się na temat zagadnienia Rusi Podkarpackiej i twierdzi, że myśl samodzielnego państwa Rusi Podkarpackiej Polsce zupełnie nie odpowiada.

Częściowa demobilizacja w Czechach

Dwa roczniki rezerwy zwolnione. — B. premier Benesz opuści Pragę
Nowy czeski minister spraw zagranicznych jedzie do Berlina

Praga, 6 października.

(Pat) — Z dniem dzisiejszym zwolnione zostały dwa roczniki rezerwy. Demobilizacja pozostałych roczników nastąpi stopniowo, według rozkazów, wydawanych przez naczelnego dowództwa armii.

Praga, 6 października.

(Pat) — Nowoimianowany minister spraw zagranicznych poseł czeskosłowacki w Rzymie dr. Chvalkovsky wyjechał dziś z Rzymu, udając się samolotem do Pragi. Przed wyjazdem min. Chvalkovsky odbył dłuższą rozmowę z Mus-

solinim i ministrem Cianò. Po złożeniu rządowi praskiemu sprawozdania z powyższych dwóch rozmów min. Chvalkovsky uda się w dniu jutrzejszym do Berlina.

Praga, 6 października.

Ustąpienie prezydenta Benesza wysuwa się dzisiaj na czoło zainteresowań ogólnych w Pradze. W ciągu najbliższych 6 miesięcy zgromadzenie narodowe, złożone z posłów i senatorów, musi się zebrać dla wyboru nowego prezydenta. Benesz opuści Pragę, udając się do swej posiadłości w połudn. Czechach.

Praga, 6 października.

(Pat) — W dniu wczorajszym wrócił z Berlina dyrektor Banku Zivnostenskigo dr. Preiss. Dr. Preiss konferował w Berlinie z Goeringiem oraz przedstawicielami kół gospodarczych. W dniu dzisiejszym dr. Preiss po krótkim pobycie w Pradze, znowu wrócił do Berlina. — Jednocześnie udał się tam minister rolnictwa Feierbends. Obaj wymienieni przedstawiciele kół gospodarczych Czechosłowacji odbywają rozmowy w Berlinie na tematy gospodarcze, związane z ewakuacją terytorium czesko-słowackiego.

70 tysięcy Żydów mieszka we Włoszech

Rzym, 6 października.

(PAT) Ostatnio przeprowadzony spis ludności żydowskiej wykazuje, że liczba Żydów włoskich i zagranicznych we Włoszech wynosi około 70 tysięcy. Sprawdzenie i kontrolowanie danych statystycznych, uzyskanych przez spis, jest jeszcze w toku.

KAHAN PIOTRKOWSKA 80
SUKNA I KORTY

Polska nie będzie stosować sankcyj przeciwko Japonii

Tokio, 6 października.

(PAT). Ambasador R. P. T. Romer odwiedził wicemin. spraw zagr. Japonii p. Morinuzi, któremu z polecenia rządu polskiego oświadczył, że Polska nie za-

mierza stosować się do zalecenia Ligi Narodów w sprawie stosowania przeciw Japonii sankcyj indywidualnych, przewidzianych w artykule 16 paktu Ligi.

Bezwrotna pożyczka angielska dla Czechosłowacji wyniesie 30 milionów funtów

Londyn, 6 października.

„Daily Herald“ i „News Chronicle“ donoszą dziś, że kwota, 10 milionów funtów szterlingów, do której otwarto Czechosłowacji kredyt w Banku Anglii, przyzna na została prawdopodobnie jako zasilek

bezwrotny. Wedle zapewnień „Daily Herald“, rząd angielski spodziewa się także pozostałą kwotę 20 milionów funtów szterlingów przekazać Czechosłowacji bezzwrotnie.

Straszna katastrofa kolejowa w Finlandii 10 osób zabitych

Helsinki, 6 października.

(PAT). Dziś o godz. 7.30 rano pociąg pośpieszny idący z Helsinki do Tampere uderzył w kosi, centrum okręgu przemysłowego w okolicy Wyborga, z powodu mgły zderzył się na stacji Paucha z manewrującym pociągiem towarowym. Rozbił się uległy dwie lokomotywy oraz dwa wagony w pociągu pośpiesznym i jedna cysterna z kwasem siarczanym w pociągu manewrującym, który na nieszczęście rozbił się, zwiększając niepo- miernie liczbę ofiar tej strasznej kata-

strofy. Zginęło w rozbitych wagonach sypialnych 10 osób oraz kilkanaście odniosło rany. Największa ilość osób uderzyła od zatrucia gazem wytworzonym przez rozbicie się cysterny. W katastrofie zginęło szereg inżynierów, jadących do okręgu przemysłowego. M. in. inż. techniczny ministerstwa obrony A. Mirola. Ruch normalny na linii kolejowej, na której wydarzyła się katastrofa przerwany został i będzie prawdopodobnie dopiero dziś w nocy wznowiony.

Zdrczenia i ludzie

Bank Angielski i wojna...

Historia pierwszych dni wojny 1914 roku w zwierciadle stosunków bankowych

Dokończenie

W ciągu następnych trzech dni rozpoczął się nowy rozdział historii świata. Zastana opadła i rozpoczęły się pierwsze akty tej wielkiej tragedii. Widzowie, z których każdy później zmuszony był zagrać jakąś rolę na scenie, nasłuchiwali z niezwykłą uwagą.

Pieniądże, które zawsze posiadały doniosłą rolę dla ludzi i narodów, stały się pierwszą potrzebą dla narodów, prowadzących wojnę. Pieniądże są duszą wojny. Kontrola systemu, którym regulowano w Anglii sprawy finansowe, przeszła z rąk bankierów w ręce mężów stanu.

Na szczęście dzień 4-ty sierpnia był dla wszystkich, którzy mieli z tym coś wspólnego, świętem bankowym. Przedłużono je natychmiast o dwa dni. — W międzyczasie rząd i zarząd Banku zdolali opanować sytuację. 1-go sierpnia rząd wypowiedział swą zgodę na znie-

sienie prawa bankowego z roku 1844, tak że w razie potrzeby bank mógł wydawać banknoty bez pokrycia w złocie. Na krótki okres czasu pozwolenie to miało umożliwić przekroczenie ustalonej i już osiągniętej maksymalnej granicy wydawania banknotów bez pokrycia.

6-go sierpnia parlament wydał prawo, na podstawie którego minister skarbu mógł wydawać banknoty jednofuntowe i półfuntowe zamiast złotych monet. Także czekii pocztowe na krótki okres czasu uznano za urzędowy środek płatniczy. Te przekazy pieniężne Bank Angielski dawał innym bankom. Banki mogły jednakże podejmować najwyżej 20 procent swych depozytów i wkładów bieżących. Przytem przyznano im prawo zwrotienia w każdym czasie tych zaliczek w całości lub częściowo.

Banki niedługo korzystały z przyznanych im kredytów. Z początku ogólna zaliczka wyniosła 13 milionów fun-

tów, zaś po sześciu tygodniach ogólna suma pobrana przez banki wynosiła tylko 380.000 funtów. Wkrótce potem banki zupełnie przestały korzystać z tej możliwości.

Jeszcze w inny sposób usiłowano opanować sytuację, a mianowicie przez ogólne przedłużenie terminu zapłat. 6-go sierpnia wyszło rozporządzenie, na podstawie którego dłużnicy mogli zawiesić wypłaty, przypadające w miesiącu poprzedzającym nowe rozporządzenie. Już przed tem, 3 sierpnia, dynek pieniężny poparty został przez uchwałę przedłużenia terminu zapłaty dla wszystkich weksli. Zgodnie z tą uchwałą akceptanci weksli mieli prawo przedłużyć swoje weksle o miesiąc, licząc od dnia, w którym weksel był płatny. To ogólne przedłużenie terminu zapłat zniesiono 4-go listopada 1914 roku.

Wraz z wybuchem wojny ustał międzynarodowy ruch płatniczy. Jakkądyby na umówiony znak, we wszystkich częściach świata dał się zauważyć ten sam objaw. Maklerzy weksli musieli zaniechać swej działalności, gdyż bankierzy nie chcieli dyskutować weksli. Ażebv wprowadzić mechanizm znowu w ruch, rząd wreszcie oświadczył, iż odpowiada

za wszelkie straty Banku Angielskiego, poniesione przez dyskutowanie krajowych lub zagranicznych weksli, o ile zostały one zaakceptowane przed 4 sierpnia 1914 roku.

Oznajmienie potwierdzające to przyrzeczenie opublikowane zostało 13-go sierpnia:

„Bank Angielski gotów jest dyskutować każdy weksel, przyjęty przed 4 sierpnia 1914 roku, zrzekając się prawa regresu. Celem umożliwienia normalnych stosunków handlowych, Bank w terminie płatności wekslu da akceptantowi sposobność do sprolongowania wekslu wzamian za 2 proc. powyżej obowiązującej stopy procentowej“.

Takimi i różnymi innymi sposobami Bank Angielski pomagał swym klientom w owych pierwszych krytycznych miesiącach wojny. Skutek był taki, iż życie gospodarcze wkrótce znowu przyjęło normalne formy, zaś cudzoziemcy, którzy mieli do czynienia z Londynem, przekonali się, iż kredyt Anglii, mimo przygotowań do wojny, był niezaniszonny. Ze 120 milionów funtów, które Bank Angielski wyłożył za weksle, w ciągu trzech lat po zawarciu pokoju, wpłynęło z powrotem 115 milionów funtów.

NIEMCY ZAJMUJĄ TERENY PLEBISCYTOWE

Naskutek ultimatum rządu niemieckiego, Czesi zgodzili się na oddanie części Moraw Hitler ponownie na terenie Sudetów

Praga, 6 października.
(PAT) Wiadomość o zamierzonym **OBSADZENIU PRZEZ WOJSKA NIEMIECKIE T. ZW. 5-ej STREFY, KTÓRE OBEJMUJE TERYTORIA, PODLEGAJĄCE DOPIERO PLEBISCYTOWI**, wywołała w tutejszych kołach rządowych niezwykle poruszenie i zdenerwowanie. Sprawa ta była przedmiotem całonocnych obrad gabinetu. Ścisłe granice tej strefy nie są tutaj znane. W kołach tutejszych obawiają się, że granice te będą pokrywać się z żadaniami wysuniętymi przez kanclerza Hitlera w memorandum godesberskim.

Genewa, 6 października.
(PAT) Biuro prasowe stałej delegacji czechosłowackiej przy Lidze Narodów ogłosiło następujący komunikat:

„Rząd czechosłowacki zebrał się w nocy na posiedzeniu nadzwyczajnym w celu zbadania decyzji konferencji ambasadorów w Berlinie, powołanej do wytyczenia granicy tych obszarów, które mają być zajęte przez wojska niemieckie do 10 października. Rozgraniczenie tych obszarów, które nie było ustalone w Monachium, dotyka w kilku punktach interesów ekonomicznych i komunikacyjnych narodowego terytorium czechosłowackiego. Rząd zmuszony był zbadać ponownie sytuację w sposób jak najskrupulatniejszy.

Rzeczoznawcy czechosłowaccy w komisji międzynarodowej w Berlinie, którzy przybyli wczoraj do Pragi, aby złożyć sprawozdanie rządowi czechosłowackiemu, odjechali dziś do Berlina.

Prośba o ulaskawienie Żyda

skazanego na śmierć w Palestynie

Warszawa, 6 października.
Wł. Zabotyński wystosował do brytyjskiego ministra kolonii Malcolm Mac Donalda telegram z prośbą o niewykonanie wyroku śmierci, wydanego przez sąd wojenny w Jerozolimie na członka Betaru Jakóba Kotika.—W oddzielnym liście do ministra kolonii Zabotyński uzasadnia motyw, dla których wyrok ten nie powinien być wykonany.

Studenci żydowscy z Polski mogą kontynuować studia we Włoszech

Warszawa, 6 października.
ZAT. otrzymała telegram od studentów Żydów w Pizie, że zagraniczni studenci żydowscy mogą kontynuować swe studia na uczelniach włoskich, jeśli poprzednio już na tych uczelniach się kształcili.

Pułk. Sławek

wystawi swą kandydaturę do sejmu

Warszawa, 6 października.
W kołach politycznych twierdzą, iż b. marszałek sejmu płk. Sławek, wystawi swą kandydaturę przy zbliżających się wyborach do sejmu na terenie Warszawy.

Przyjęcia u min. Becka

Warszawa, 6 października.
Przybyli dnia 5-go b.m. z Budapesztu do Warszawy dyrektor gabinetu ministra spraw zagranicznych Węgier hr. Csaky, został tegoż dnia przyjęty w towarzystwie posła węgierskiego, de Hory, przez podsekretarza stanu w ministerstwie spraw zagranicznych p. J. Szembeka

Dnia 6-go b. m. hr. Csaky i posła de Hory przyjął minister spraw zagranicznych J. Beck.

Dnia 5-go b. m. minister spraw zagranicznych J. Beck przyjął ambasadora królestwa Rumunii, p. Franassovici.

aby tam bronić słuszych interesów narodu czechosłowackiego”.

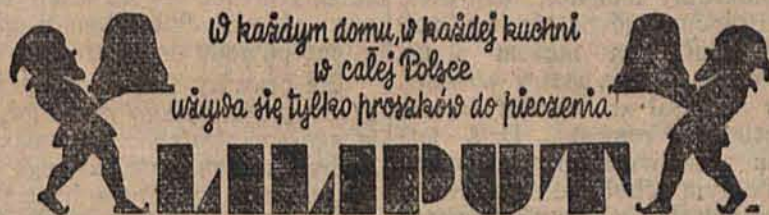
Berlin, 5 października.
(PAT) Dziś rano o godz. 8-ej wojska niemieckie przekroczyły pod dowództwem generała-pułkownika von Rundstedta b. granicę czecho-niemiecką między miejscowościami Neldenau i Albersdorf, rozpoczynając w ten sposób okupację czwartej strefy. Miejscowa ludność

przyjmowała wojska niemieckie z entuzjazmem. W miejscowości Zuckmantel w defiladzie wzięły udział również oddziały sudecko-niemieckiego korpusu ochotniczego.

Berlin, 5 października.
(PAT) Dzisiaj rano kanclerz Hitler przybył specjalnym pociągiem do Goerlitz, skąd o godz. 8.30 odjechał do Loebau.

Około godz. 10 kanclerz Hitler odwiedził miejscowości, położone pomiędzy Eppach a Fugau, gdzie przebiegała dawna granica czecho-niemiecka.

Z Fugau udał się kanclerz Hitler do miejscowości Schluckenau, Rumburg i Schoenlinde.

Uwaga: w związku z konkursami, który ma być ogłoszony wkrótce przez firmę Lilliput, prosimy o zapamiętanie treści niniejszego ogłoszenia.

Cały basen rzeki Svitawa oraz okręg Zabrech będą zajęte przez wojska niemieckie

Praga, 6 października.
(Pat) — Czeskosłowackie biuro prasowe donosi:

Radio czechosłowackie ogłosiło dziś komunikat, w którym stwierdza, że dla ustalenia obszarów, które Czechosłowacja ustąpić ma Rzeszy niemieckiej, reprezentanci mocarstw, zasiadających w Berlinie przyjęli za podstawę stan z roku 1910. Wyliczone zostały miejscowości, które mają być obsadzone przez armię niemiecką i wskazano jednocześnie, że delimitacja nie jest ostateczna i że komisja międzynarodowa w Berlinie zatwierdzi je ostatecznie, mając prawo wprowadzenia pewnych poprawek.

Komisja berlińska ustaliła, że na Morawach wojska niemieckie obsadzić mają cały basen rzeki Svitawa razem z

okręgiem Zabrech, który ma, według twierdzeń czeskich, większość ludności narodowości czeskiej. Okręg Zabrech, przyłączony do Rzeszy, ma być kompensatą za okręg niemiecki Iglau, który pozostanie przy Czechosłowacji. Przedstawiciele mocarstw w identyczny sposób rozwiązali sprawę kompetencji wysepki ludności niemieckich na Morawach i Słowacji, ustępując na rzecz Rzeszy nie tylko okręg śląski Opawy, lecz również i okręg Kravar Kuhlendchen na Morawach, liczący poważną ilość ludności czeskiej. Warunki określa się jako wyjątkowo ciężkie, gdyż zarówno w basenie Svitawy jak i na Morawach północnych linia okupacji przecina w wielu miejscach główną linię kolejową. Te postanowienia delimitacyjne zosta-

ły przedstawione reprezentantowi Czechosłowacji w komisji berlińskiej, jako decyzja bezapelacyjna przedstawicieli wszystkich czterech mocarstw. Mimo wysuwanych obiekcji i protestów ze strony czechosłowackiej, postanowień tych nie zmieniono.

TERYTORIA TE MAJĄ BYĆ PRZEKAZANE BEZZWŁOZNIE WŁADZOM NIEMIECKIM, CZEGO ZAŻĄDANO ULTIMATYWNIE, DAJĄC NA WYKONANIE BARDZO KRÓTKI CZAS.

Zdołano uzyskać jedynie przyrzeczenie, że zarządy kolejowe czechosłowackie i niemieckie nawiążą ze sobą bezpośredni kontakt dla utrzymania ruchu na liniach przeciętych przez linię delimitacyjną. Wspomniana linia delimitacyjna była wskazana przez reprezentantów wielkich mocarstw, jako prosta realizacja techniczna układu monachijskiego, zaakceptowanego w swoim czasie przez Czechosłowację, natomiast decyzja komisji berlińskiej jest, jak podkreślają Czesi, bezapelacyjna, tak że rządowi czechosłowackiemu nie pozostaje nic innego, jak decyzję tę zaakceptować.

TWÓJ SZCZĘŚLIWY LOS ZNAJDZIESZ W KOLEKTURZE „ZACHĘTA”

Łódź, Piotrkowska 54, róg Narutowicza

Nie zwlekaj!

Kup jeszcze dziś!

Główna wygrana

1.000.000.—zł.

Zamówienia zamiejscowe wykonujemy bezzwłocznie

Konto P. K. O. Łódź, Nr. 606.400

PAMIĘTAJ! PIOTRKOWSKA 54.
tam źródło SZCZĘŚCIA

Tylko 20 aplikantów adwokackich

wpisano na listę kontyngentową w warszawskim okręgu apelacyjnym

Warszawa, 6 października.

Dowiadujemy się, że Naczelna Rada Adwokacka na posiedzeniu, odbytym przed kilkoma dniami pod przewodnictwem swego prezesa, Ludwika Domańskiego, ustaliła pierwszą t.zw. listę kontyngentową adwokatów i aplikantów na czas do 31 grudnia r. b.

Lista kontyngentowa adwokatów i aplikantów adwokackich została już przesłana do ministerstwa sprawiedliwości — i jak się dowiaduje korespondent „Republiki” — obejmuje wyjątkowo szczeruple kontyngenty.

Naczelna Rada Adwokacka proponuje mianowicie, aby w okręgu warszawskiego sądu apelacyjnego wpisać na listę adwokatów tylko 20 osób, a na listę ap-

likantów 5 osób, w okręgu sądu apelacyjnego wileńskiego — 6 adwokatów i 4 aplikantów, w okręgu lubelskim — 1 adwokata i 1 aplikanta, w okręgu poznańskim — 18 adwokatów i 15 aplikantów, w okręgu toruńskim — 3 adwokatów i 2 aplikantów, w okręgu katowickim — 4 adwokatów i 2 aplikantów, w okręgu krakowskim — 2 adwokatów i 2 aplikantów.

Rzeczą bodaj najbardziej charakterystyczną jest, iż Naczelna Rada Adwokacka nie ustaliła kontyngentu dla okręgu sądu apelacyjnego we Lwowie, a to z uwagi na „brak kandydatów Polaków”.

Naczelna Rada Adwokacka uważa, iż na liście kontyngentowej nie powinni się znajdować ani Żydzi, ani Ukraińcy, ani Niemcy, a jedynie Polacy „nieposzła-

kowanego pochodzenia” i dlatego woli wcale nie dopuszczać młodych prawników do adwokatury na terenie lwowskiego okręgu sądu apelacyjnego.

Jak daleko odbiegają liczby kontyngentowe Naczelnej Rady Adwokackiej od rzeczywistego stanu potrzeb młodzieży prawniczej — niechaj przykładem będzie stan rzeczy na terenie warszawskiego okręgu apelacyjnego, do którego należy również Łódź.

Otóż w okręgu tym jest aplikantów egzaminowanych ze starszych roczników 304 osoby, a w samej Warszawie egzaminowanych już jest 71 aplikantów. — W apelacji wileńskiej, której przybyć ma 6 adwokatów, jest już 45 aplikantów mających ponad 5 lat aplikacji.

Francja jest rozdarta i zdezorientowana

Głębokie rozbieżności zdań ujawniły się zarówno w obozie prawicowym jak i lewicowym

(Specjalna służba korespondencyjna „Republiki“)

Francja stoi na rozdrożu. Po Czechosłowacji kraj ten przeżył wstrząs najmniejszy i obecnie musi się zastanowić nad drogą, jaką mu kroczyć wypadnie.

Z tymi myślami bije się dziś każdy Francuz. Hasło, które jest na ustach wszystkich brzmi bardzo ogólnikowo. „Refaire la France“ — rozlega się we wszystkich obozach od prawicy do lewicy. Ale jak to: Francję przerobić, jak ją odnowić, pod tym względem spory trwają w dalszym ciągu i w dalszym ciągu kąt widzenia partyjny bierze górę nad wszystkim.

Faktem jest niezbitym, że Francja dzisiejsza jest rozdarta i bynajmniej nie zjednoczona. Faktem jest dalej, że do jedności tak łatwo w tym kraju nie dojdzie. Aby to się stało, musieliby dzisiejsi francuscy mężowie stanu przejść samych siebie...

Większość prasy francuskiej ocenia porozumienie w Monachium ciągle jeszcze jako wielkie błogosławieństwo dla kraju. Prasa opiera się w tych opiniach na „głosie ludu“, który zgotował premierowi Daladier po jego powrocie z Monachium przyjęcie godne tryumfatora. Istotnie, masy były do głębi szczęśliwe, że wojna, która wydawała się tak bliska, została zażegnana. Nikt wtedy nie zastanawiał się nad tym, co będzie dalej. Dopiero teraz przyszedł okres refleksyj.

I tutaj następują rozbieżności. Część prasy, przyjazna Włochom — nawołuje do zbliżenia się do „słostrzy-

ciastkiej“. Ale Włochy idą ręką w rękę z Trzecią Rzeszą. Czy zatem pośrednio należałoby zbliżyć się do Rzeszy?

We Francji nie brak dziś zwolenników tej koncepcji. Najwybitniejszym jej przedstawicielem jest Flandin, były premier i wielokrotny minister, człowiek, o którym Francuzi mówią, że jest „największym“ francuskim mężem stanu, bo... mierzy ponad dwa metry wzrostu.

Flandin podpisał w swoim czasie pakt francusko-rosyjski. Dziś jest zagorzałym przeciwnikiem tego paktu. W roku ubiegłym odbył podróż po Niemczech i ubiegał się o przyjęcie przez kanclerza Hitlera, ale go Fuehrer nie przyjął, może właśnie dla tego, że widział w nim sygnatariusza tak przez siebie zniechęconego paktu. Dziś uderza Flandin za przedstawiciela „integralnego pacyfizmu“. Jest on zdania, że należy „zdobywać“ pokój wszelkimi środkami. Dlatego wątpił o udziale Anglii po stronie Francji i dla tego opowiedział się za całkowitym oddaniem Czechosłowacji.

Flandin, przewodniczący prawicowej „Alliance democratique“, liczącej około 80 posłów, próbował utworzyć coś w rodzaju opozycji narodowej, ale mu się to nie udało. Nawet jego towarzysze partyjni oficjalnie go zdezwuowali. Za to popiera go głośny De La Roque i przede wszystkim Doriot.

Jeszcze niedawno fanatyczny komunistą — stał się Doriot ostatnio oficjalnym i znów fanatycznym wielbicielem Trzeciej Rzeszy. Właśnie Doriot, w

najbardziej krytycznej chwili, bo w wigilię konferencji monachijskiej, ogłosił w swym organie „La Liberte“ odezwę Flandina, mogącą poważnie osłabić pozycję rządu francuskiego w konferencji czterech. Pismo zostało niezwłocznie skonfiskowane — zjawisko we Francji niezwykle rzadkie. Flandin opublikował z tego powodu ostry protest.

Na prawicy jest Flandin ostro zwalczany przez byłego premiera, dziś stojącego poza ciałami ustawodawczymi — Andre Tardieu, publikującego swe opinie, z braku trybuny w Izbie Deputowanych — na łamach tygodnika „Gringoire“. Tardieu, jeszcze ciągle nadzieja pewnego odłamu prawicy, wystąpił w obronie Czechosłowacji i przeciwko wszelkim oznakom lęku i słabości. De Kerrilis — redaktor „L'Époque“ i poseł — wywołał swymi „wojennymi“ artykułami wielkie poruszenie. Równocześnie jest jednak Kerrilis gorącym zwolennikiem gen. Franco — co się jakoś nie bardzo jedno z drugim zgadza.

Grupa Flandina, choć jej szef dostarcza nieraz atrakcji politycznych, jest mało zwarta i poza sporadycznym wystąpieniami prawdziwie poważnej roli chyba nie odegra. Gdyby jednak Flandin doszedł do władzy, co w tej chwili jest niemal nieprawdopodobne — nastąpiłaby szybka taszczyzacja Francji.

Z prasy o tendencjach umiarkowanych w opozycji do najnowszego kursu rządu jest tylko stosunkowo mało poczytny dziennik „L'Ordre“. Pismo to uważa, że Monachium odznacza klęskę Francji,

prowadzącą do całkowitej izolacji. Słynny Perinax — polityczny publicysta tego organu — jest dziś czarnym pesymistą.

Charakterystyczna natomiast jest zmiana nastrojów w dzienniku „L'Oeuvre“ — organie lewicujących demokratów, czytowanym przez sferę nauczycielską i urzędniczą. Pismo to odrazu, wbrew wszystkiemu, czego by można się było po nim spodziewać — zajęło w ostatnim kryzysie stanowisko pacyfistyczne i przeciwne Czechosłowacji.

Postawa socialistów jest również wysoce charakterystyczna. I ten odłam był za pertraktacjami za wszelką cenę. Nawet znany ze swych antyfaszystowskich zapatrywań intelektualista z Roman Rollandem i profesorem Riyet na czele — zajęli stanowisko, które określił ich kolega ideowy Julien Benda w sposób następujący: „Sądziłem zawsze, że są antyfaszystami. Ale widzę, że zwalczają tylko faszyzm francuski. Przed obcym — kapitulują.“

Podobnego zdania są i inni lewicujący intelektualisci. I w tym zatem obozie nie ma jedności.

Rozdział ten zaznacza się dzisiaj poprzez całą Francję. Nie ma dziś lewicy i prawicy. Są wyrażne zarysowania i w prawicy i w lewicy.

Jakie będzie w tych warunkach oblicze Francji na jeszcze ciągle ciężkie jutro?..

Tudż o na to pytanie odpowiedzieć. F.

Wojska polskie zajmą dziś strefę Domosławic

Ruch pomiędzy Cieszynem a Zaolziem już otwarty. — Polacy zwalniani są z armii czeskiej

Cieszyn, 6 października. (Pat) — W dniu 7 października nastąpi zajęcie trzeciej kolejnej strefy na zachód od Cieszyna w rejonie Dolne i Górne Domosławice.

Cieszyn, 6 października. (Pat) — W dniu dzisiejszym na odcinku od Markłowic do Kocobędzia, utrzymana została jeszcze dawna granica polsko-czeska, dla której przekroczenia, wymagane są przepustki, wydawane przez władze wojskowe, natomiast od Kocobędzia do Jaworzynki, dawna granica została już zniesiona i utrzymana została jedynie jako granica dewizowa. — W ten sposób został otwarty całkowicie ruch między Cieszynem Zaolzańskim a Przedolzańskim.

Cieszyn, 6 października. (Pat) — Na odcinku od Jaworzynki aż do miejscowości Dobracice straż graniczna objęła już normalną służbę.

Cieszyn, 6 października. (Pat) — Dopiero dzisiaj zaczęli masowo napływać na Śląsk Zaolzański Polacy, zwolnieni z wojska czesko-słowackiego.

Zwolnienie to nastąpiło przede wszystkim z oddziałów stacjonowanych na Rusi Podkarpackiej i w Słowacji. Również dzisiaj przybyli pierwsi więźniowie polityczni, zwolnieni z więzień w Żylnie i Bratisławie. Wszystkich ich władze czesko-słowackie skierowują do Czadcy skąd muszą oni przejść kilka kilometrów do granicy polskiej w Mostach, koło Jabłonkowa. Wielu Polaków b. żołnierzy armii czeskiej odrazu na posterunku granicznym, zrywa w mundurów emblematy czeskie i dopytuje się gdzie przyjmują ochotników do armii polskiej.

Przekraczają również granicę polską żołnierze narodowości węgierskiej, niemieckiej, słowackiej a nawet czeskiej.

Cieszyn, 6 października. (Pat) — Dzisiaj utworzone zostały 3

mieszane polsko-czeskie komisje, których zadaniem ma być likwidowanie mogących wyniknąć sporów. Komisje te nie będą powołane do załatwiania zasadniczych spraw merytorycznych.

Pierwsza komisja została utworzona dla spraw cywilnych (obywatelskich). — Druga komisja będzie się zajmowała sprawami ekonomicznymi. — Trzeciej wreszcie komisji powierzono sprawy komunikacyjne. — Kierownictwo ogólne spoczywa w rękach komisarza cywilnego przy dowództwie samodzielnej grupy operacyjnej „Śląsk“, wicewojewody Mal-

homme, delegata wojewody śląskiego przy dowództwie samodzielnej grupy operacyjnej „Śląsk“.

Dnia 7 b. m. o godz. 10 rano, zbiera się na plenum, o czym komisje będą obradowały w miarę potrzeby.

Cieszyn, 6 października. (Pat) — O sprawności, z jaką administracja polska rozpoczęła działalność na obszarach, zajmowanych przez wojsko polskie, świadczy, iż władze skarbowe pracowały już normalnie o godz. 8 rano w poniedziałek t. j. na drugi dzień po zajęciu Cieszyna. Wszystkie akta skar-

bowe Czesi pozostawili w Cieszynie. — Administracja domów skarbowych pod kierownictwem p. Gałuszki z woj. śląskiego w Katowicach, przejmując obecnie domy rządowe, które dotychczas były administrowane przez państwowe władze czesko-słowackie. W samym Cieszynie są to: wielki gmach, w którym mieścił się szereg urzędów państwowych, dawniej było w nim starostwo, sąd powiatowy, administracja podatkowa, urząd podatkowy, kontrola skarbową, kataster i t. d. oraz 26 mieszkań. W chwili obecnej w gmachu tym mieści się delegatura wojew. śląskiego oraz szereg urzędów państwowych, poza tym w Cieszynie administracja domów skarbowych przejęła 9 rządowych domów mieszkalnych. — gmach żandarmerii, centralną mleczarnię państwową, wszystkie budynki po 4 mieszkania w każdym, majątek państwowy (dwór) w Mostach, szkołę rolniczą w Skoczobędzu, gimnazjum czeskie w Cieszynie i saw w Jabłonkowie oraz szereg innych obiektów. Posterunki policji czeskiej znajdowały się w lokalach wydzierżawionych. Około 300 mieszkań w Cieszynie zostało opróżnionych.

Dziennikarze Śląska Zaolzańskiego

włączeni będą do organizacji zawodowej dziennikarzy R.P.

Warszawa, 6 października. (Pat) — Wydział wykonawczy Związku Dziennikarzy R. P. na posiedzeniu, odbytym w dniu 6 b. m. powziął następującą uchwałę:

Wydział wykonawczy Związku Dziennikarzy Rzeczypospolitej wita serdecznie w granicach Rzeczypospolitej dziennikarzy polskich Śląska Zaolzańskiego, wyrażając podziękowanie i uznanie dla

ich nieugiętej postawy w obronie polskości tej ziemi.

Wydział wykonawczy Związku Dziennikarzy R. P. poleca prezydium syndykatu dziennikarzy Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego zapoznać się na miejscu z sytuacją dziennikarstwa na Śląsku Zaolzańskim, celem przedstawienia wniosku o włączenie zawodowych dziennikarzy Śląska Zaolzańskiego do organizacji zawodowej dziennikarzy Rzeczypospolitej.

Depeze hołdownicze inwalidów żyd. z okazji powrotu Zaolzia do Macierzy

Warszawa, 6 października.

Zarząd Główny Zjednoczenia Związków Żydowskich Inwalidów. Wdów i Sierot Wojennych R. P. z okazji przyłączenia Ziemi Zaolzańskiej do Rzeczypospolitej wystosował następujące telegramy do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej prof. Mościckiego, Pana Marszałka Śmigłego-Rydza, p. prezesa Rady Ministrów gen. Sławoja Składkowskiego

p. ministra spraw zagranicznych Józefa Becka, p. ministra spraw wojskowych gen. Kasprzyckiego.

„Przejęci głęboką radością z powodu zjednoczenia prastarej Ziemi Piastowskiej Śląska Zaolzańskiego z naszą Ojczyzną, żydowscy inwalidzi wojenni wdowy i sieroty wojenne R. P. składają hołd i z głębi serca płynące życzenia Naczelnemu Wodzowi i kochanej armii polskiej.“

Wzrost fali antysemitkiej w Wiedniu

Wiedeń, 6 października.

(Pat) — W Wiedniu daje się zauważyć ponowne wzmocnienie akcji antysemitkiej partii narodowo-socjalistycznej. Onegdaj członkowie partii kontrolowali kamienice i wille w dzielnicach wiedeńskich Doebling i Hietzing, wyrzucając lokatorów żydowskich do opuszczenia mieszkań w ciągu 24 godzin. — Żydzi, w obawie przed gwałtownym wyrzuceniem ich z mieszkań, opuścili je jeszcze przed upływem oznaczonego terminu.

Ż dzieiów Łodzi

Dnia 7 października 1899 roku, Józef Piłsudski, pod pseudonimem Józefa Dąbrowskiego zameldowany jeszcze 3 października 1899 roku w domu przy ulicy Wschodniej Nr. 19, przeprowadza się na nowe mieszkanie, instalując jednocześnie w nim tajną drukarnię dla wydawania literatury niepodległościowej, a w pierwszym rzędzie dla druku odezw antyrosyjskich i organu Polskiej Partii Socjalistycznej „Robotnika”.

Prawdopodobnie tu, w Łodzi, został wykończony i wydany z datą 1 października numer „Robotnika”, potem wyszły następne.

Październik	Deis	N.M.P. Różańcowej
7	Jutro	Pelagii
l. piątek	Wschód słońca	5.46
	Zachód słońca	17.03
	Wschód księżyca	16.19
	Zachód księżyca	3.53
	Długość dnia	11.59
	Ubyło dnia	5.31

ZŁ. 1.000.000

można wygrać w szczęśliwej Kolekturze
CH. WOLMAN NARUTOWICZA 38.
PLAC REYMONTA 3/4
Ciągnięcie już 19 b. m.

Krótkie wiadomości

POSIEDZENIE TYMCZASOWEJ RADY MIEJSKIEJ zwołane będzie w przyszłym tygodniu. Jak wiadomo rada ta urzęduje do czasu upoważnienia się wyborów do nowej rady miejskiej. Na posiedzeniu plenarnym rozpatrzone będą wszystkie sprawy, które ostatnio były przedmiotem obrad kolegium magistratu.

ZJAZD LEKARZY POWIATOWYCH I MIEJSKICH województwa łódzkiego rozpoczyna się dziś w Tomaszowie. Na zjazd ten udają się z Łodzi dr. Salak, dr. Ladyński, naczk. Kemper, dr. Misjou, dr. Stańczak, dr. Relterowski, dr. Miklinka i dr. Kauczak. Na zjeździe szereg referatów, dotyczących spraw zdrowotnych, wygłoszą lekarze łódzcy i warszawscy.

909 OSOBOM UDZIELIŁO DORAŻNEJ POMOCY miejskie pogotowie ratunkowe w ub. miesiącu. W liczbie wypadków było: napadów i rozpraw nożowych 109, upadków z wysokości przejechań przez samochody 15, przez tramwaj 2, bójek 17, obłąkań 16, porodów i poronień 42 itd.

SZCZEPIENIA PRZECIWBŁONICZE prowadzone będą przez zarząd miejski do soboty 8-go bm. Jest to ostateczny termin obowiązkowego zgłoszenia dzieci w wieku od 1 do 10 lat, które dostają się były szczepione. Rodzice, którzy nie zastosują się do tego terminu, pociągnięci będą do odpowiedzialności.

KONTROLE NABIAŁU, sprzedawanego w Łodzi zarządziły władze sanitarne ze względu na liczne wypadki faszowania mleka, masła i śmietany. W ostatnich dniach pociągnięto do odpowiedzialności 11 rolników i handlarzy, którzy sprzedawali stalszowane produkty.

DZIŚ. W PIĄTEK, do powtórnej rejestracji rocznika 1918 stawił się winni w wydziale wojskowym zarządu miejskiego przy Al. Kościuszki 19 mężczyźni zamieszkali na terenie I. komisariatu policji, o nazwiskach na litery W, Z, Z, oraz zamieszkali na terenie VII komisariatu, o nazwiskach na litery O, P, R.

Malowali na płotach naciisy antyżydowskie

Przed sądem starościńskim w Łodzi stanęli wczoraj dwaj członkowie Stronnictwa Narodowego, Roman Nowak (ul. Wysoka 11) i Piotr Majda (Rzgowska 139), przychwyteni na gorącym uczynku malowania na płotach napisów antyżydowskich.

W wyniku rozprawy obydwaj skazani zostali na 7 dni bezwzględnego aresztu każdy i z miejsca osadzeni w areszcie. (1)

Sprawdzajcie spisy wyborców!

Walka wyborcza już się rozpoczęła. — Kandydaci Zw. Nauczycielstwa Polskiego. — Dwie kandydatury żydowskie w 15. okręgu

Wczoraj, zgodnie z kalendarzykiem wyborczym, wyłożone zostały do przeglądu publicznego we wszystkich obwodowych komisjach wyborczych, spisy wyborców do sejmiku. Spisy te wyłożone będą przez osiem dni, do dnia 13 b. m. W tym okresie, w godzinach od 16 do 21. W tym okresie w godzynach zainteresowani mogą zgłaszać uzasadnione reklamacje i czynić poprawki.

Wyznaczone na dzień 13 b. m. posiedzenia okręgowych zgromadzeń wyborczych dla okręgów 15, 16 i 17 w Łodzi oraz 18, obejmującego powiaty łódzki i łęczycki, wzbudziły duże zainteresowanie. Narady i konferencje w sprawie kandydatów na posłów, którzy mają być wysunięci na tych zgromadzeniach, już się rozpoczęły.

Niektóre nazwiska, brane pod uwagę, wymieniliśmy już wczoraj. Z kolei wspomnieć należy o innych kandydatach, wysuwanych przez poszczególne organizacje. M. in. poważną agencje

wszczał Związek Nauczycielstwa Polskiego, celem umieszczenia na liście kandydatów prezesa zarządu okręgowego ZNP Wasilewskiego oraz prezesa zarządu obwodowego ZNP Edwarda Dutkiewicza. Starania o umieszczenie na liście kandydatów swego przedstawiciela wszczął również ZPZZ (Zjednoczenie Polskich Związków Zawodowych).

Bardzo ciekawie przedstawia się sprawa kandydatów żydowskich, którzy wysunięci mają być w okręgu 15.

Zgłoszono tu dwóch nowych delegatów do zgromadzenia okręgowego. Mianowicie na ręce komisarza 15 okręgu zgłoszono dwie listy, z których jedna zawierała 501 podpisów a druga 503 podpisy, co uprawnia do wysunięcia po jednym delegacie do zgromadzenia. Podpisy na obu listach były rejentalnie poświadczane. W ten sposób do zgromadzenia okręgowego w okręgu 15 wezwali pp. Józef Rechtman i Beniamin Lipszyc.

Jak się okazuje, ma to swoje uzasadnienie. Dotychczas mowa była o jednym żydowskim kandydacie na posła, mianowicie o b. pośle Minbergu. W ostatniej chwili postanowił wysunąć swą kandydaturę drugi przedstawiciel „Agudy”, b. radny miejski, dr. Izaak Lewin. Miał on pewną ilość swoich zwolenników wśród delegatów zgromadzenia okręgowego. Wiadomo jednak, że aby umieścić nazwisko kandydata na liście, musi opowiedzieć się za nim 1/4 członków zgromadzenia. Widać więc, według obliczeń dr. Lewina brakowałyby mu dwóch głosów, i dlatego też zgłoszono dodatkowo nazwiska jeszcze dwóch kandydatów.

Na posiedzeniu kolegium wyborczego rozegra się wobec tego ciekawa walka pomiędzy b. posłem Minbergiem a b. radnym dr. Lewinem. Być może, że obydwaj uzyskają dostateczną ilość głosów, by móc kandydować, a może tylko jeden z nich zdoła utrzymać się na liście kandydatów.

Za obrazę pamięci Marszałka Piłsudskiego

sąd skazał Maciejewskiego na 6 miesięcy więzienia

Na wokandzie sądu okręgowego w Łodzi, znalazła się wczoraj po raz pierwszy sprawa o przestępstwo z ustawy z dnia 7 kwietnia 1938 r. o ochronie pamięci Marszałka Piłsudskiego.

Odpowiadał 43-letni Piotr Maciejewski, jak sam w swych personaliach podał, nie placący składek członek Stronnictwa Narodowego i członek zarządu głównego związku „Praca Polska” — jak wiadomo, pozostającego pod wpływami endeckimi.

25-go czerwca w nocy, Maciejewski, właściciel domku w Placach Stokach

pod Łodzią, zapukał do mieszkania swego lokatora Mikołajczyka i domagał się odeń komornego. Wynikła awantura, w czasie której oskarżony wyraził się obelżywie o Wielkim Marszałku.

Mikołajczyk powiadomił policję, a na sprawie wczorajszej, zeznając jako świadek, ustalił, iż oskarżony już niejednokrotnie w ten sam sposób się wyrażał.

Oskarżonego bronił z urzędu adw. Weinfeld.

Sąd skazał Maciejewskiego na 6 miesięcy więzienia. (1)

BANK KUPIECKO KREDYTOWY Sp. w ŁODZI ul. Piotrkowska 29

przyjmuje wkłady i lokaty na najdogodniejszych warunkach i przy korzystnym oprocentowaniu
TAJEMNICA WPLAT USTAWOWO ZAGWARANTOWANA.

Akademia Lekarska w Łodzi

powstanie już od następnego roku akademickiego, t.j. w październiku 1939 r. Preliminowano 2 milj. złotych na uruchomienie Akademii

Wczoraj bawiła w Warszawie specjalna delegacja komitetu organizacyjnego Akademii Lekarskiej, w skład której weszli: wiceprez. Pączek, dr. Mogilniczy, senator Hajman-Jarecki oraz dr. Stańczak. Delegacja przyjęta była przez p. ministra opieki społecznej Kościalkowskiego, którego prosiła o pomoc w realizacji tego doniosłego dla Łodzi projektu. — Zaznaczyć należy, że państwowa

służba zdrowia podlega ministerstwu opieki społecznej, z tych więc względów przyszła Akademia Lekarska, jako placówka naukowa kształcąca lekarzy, podpadłaby pod dwa resorty — ministerstwa W.R. i O.P. oraz ministerstwa opieki społecznej.

Jak wiadomo, starania, podjęte u p. premiera dr. Stawoj-Składkowskiego

oraz ministra W. R. i O. P. prof. dr. Świątosławskiego

DAŁY POZYTYWNY WYNIK, ostateczny więc głos w tej sprawie miało ministerstwo opieki społecznej.

P. minister Kościalkowski oświadczył delegacji, że sprawa powołania do życia Akademii Lekarskiej w Łodzi jest już zdecydowana i przesądzona. Akademia taka w Łodzi powstanie już od nowego roku akademickiego t. j.

OD PAŹDZIERNIKA 1939 ROKU. Ponieważ władze rządowe traktują tę sprawę jako pilną i ważną, ministerstwo opieki społecznej wstawia do swego budżetu na nowy rok administracyjny kwotę 2 MILIONÓW ZŁOTYCH NA URUCHOMIENIE AKADEMII LEKARSKIEJ. P. minister Kościalkowski wezwał wobec tego komitet organizacyjny, by poczynił na miejscu wszystkie niezbędne przygotowania, licząc na jaknajszerszą pomoc rządową i na kredyty rządowe w wystarczającej wysokości.

W związku z tym, jak się dowiadujemy, w najbliższym czasie zwołane zostanie plenarne posiedzenie komitetu organizacyjnego wyższej uczelni lekarskiej w Łodzi, na którym ustalony będzie tok prac organizacyjnych, aby nie stało na przeszkodzie do otwarcia Akademii. (1)

Dyżury aptek

Nocy dzisiejszej dyżurują następujące apteki: Sadowska-Dancerowa (Zgierska 63). W. Grodzkiowski (11 Listopada 15). T. Karlin (Piłsudskiego 54). R. Rembelski (Andrzeja 28). J. Chądzyński (Piotrkowska 165). E. Miller (Piotrkowska 46). G. Antoniewicz (Pabianicka 56). J. Unieszowski (Dąbrowska 24a). (p)

JUZ JUTRO
NA OTWARCIE SEZONU W KINIE „RIALTO”

NAJWIĘKSZA GWIAZDA EUROPY

Danielle

DARRIEUX

Douglas FAIRBANKS * Mischa AUER

w filmie reżyserii HERMANA KOSTERLITZA

„PARYŻANKA”

Strzały zazdrosnej „lesbijki”

do dwóch kobiet. — Streichówna ciężko zraniła swoją przyjaciółkę i jej „ukochaną”. — Ranne odwieziono do szpitala, Streichównę aresztowano

Około godziny piątej po południu na posesji przy ul. Wólczańskiej 256 wydarzyła się wczoraj niezwykła wręcz tragedia. W bóje, po pijanemu, kilku wystrzałami z rewolweru zadała młoda kobieta ciężkie rany dwóm innym kobietom.

Na krawcach ul. Wólczańskiej nie liczni przechodnie usłyszeli kilka następujących po sobie wystrzałów. Detonacje rozlegały się z sadu owocowego przy ul. Wólczańskiej 256. Rozebrany naskutek robót kanalizacyjnych płót umożliwił ciekawym wejście do sadu.

W głębi, koło szalasu, w jakich zwykle nocują dozorczy sadów.

znaleziono leżące na ziemi i leżące trzy kobiety.

Dwie z nich były jeszcze zupełnie młode. Zaalarmowano lekarza pogotowia.

Okazało się, iż ciężkie rany odniosły: 46-letnia Zofia Rybicka, zam. przy ul. Kruczej 24 w Łodzi i 20-letnia Helena Włodarczyk — zamieszkała w Pabjanicach przy ul. Łaskiej 66. Lżejsze ledynie obrażenia i póluczenia ustalił lekarz u 23-letniej Elzy Streich. Wszystkie trzy kobiety krwawiły obficie, a leżąc niemal jedna na drugiej — były całe splamione krwią.

U Rybickiej stwierdził lekarz rane postrzałową jamy brzusznej. U Włodarczykówny — dwie rany i obte ciężkie: pierwszą w klatkę piersiową, drugą — spojenia łonowego. Streichówna miała jedynie rany tłuczone głowy.

Dwie ciężko rane przewieziono w karetce pogotowia do szpitala. Streichówna została opatrzona na miejscu.

Dowiadujemy się, iż to niezwykle zajście miało to następujące:

Streichówna i Włodarczykówna, obie młode dziewczyny, zamieszkałe w Pabjanicach, przez pewien czas były współwłaścicielkami sklepu spożywczego i mieszkały w jednym pokoju. Niedawno sklep w Pabjanicach sprzedały i nosiły się z zamarem nabycia takiego samego handlu w Łodzi. Po rozwiązaniu interesu pabjanickiego żywiły do siebie być wspólniczkami rozmaite pretensje, z których więcej uzasadnione musiały być niewątpliwie żale Włodarczykówny do Streichówny.

Wczoraj w towarzystwie Rybickiej, która występowała jako pośredniczka, oglądały one trójkę przez cały dzień rozmaite sklepy spożywcze do sprze-

Wystawa prac dzieci

Staraniem Towarzystwa Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych została zorganizowana w naszym mieście przy ul. Cegielnianej 26 wystawa prac uczniów szkół powszechnych i średnich, obejmująca wiele pięknych eksponatów wykonanych przez naszą młodzież.

Wystawę tę powinny zwiedzić jak największe rzesze obywateli, ażeby zobaczyć czym łódzkie dziecko się interesuje, jakie ma uzdolnienia oraz jak wydajnie pracują szkoły i Towarzystwo nad jego rozwojem.

Celem uprzyjemnienia pobytu zwiedzającym wystawę będą odbywały się piękne imprezy artystyczne urządzone przez młodzież szkolną. Nadto każdy zwiedzający wystawę może brać udział w grze na loterii fantowej, która posiada 3000 pięknych i wartościowych przedmiotów.

Bilet wejścia na wystawę wynosi dla osób dorosłych 30 gr., a dla dzieci 10 gr. Bilet upoważniający do gry na loterii fantowej 50 gr. Wystawę można zwiedzać od dnia 2 do 26 października r. b. włącznie od godz. 16 do 21-ej.

„W. I. Z. O.”

Dzisiaj, w piątek, dnia 7-go b. m., o godzinie 5-ej min. 15 po poł. w lokalu własnym przy ulicy Piotrkowskiej Nr. 86 odbędzie się zebranie towarzystwa członków.

W sobotę, dnia 8-go b. m., o godz. 5-ej po południu nastąpi otwarcie klubu towarzyskiego. Wstęp dla członków i zaproszonych gości.

danja. Wreszcie jakiś sklep wybrały i nawet zadatkowały.

Z tej intencji trzy handlujące uraczyły się wódką. Druga butelkę miały ponadto przy sobie.

Gdy przechodziły koło rozebranego plotu przy ul. Wólczańskiej 256 — skorzystały z tego, że mogą się wszystkie trzy znaleźć na chwilę na osobości weszły do szalasu i wypily nową butelkę wódki.

Były już zupełnie pijane, gdy wywiązały się między nimi spory na tle... zazdrości Streichówny o... Włodarczykównę, którą posądzała o flirt z Rybicką.

Śląsk Zaolzański wraca do Polski

Monumentalny przegląd wydarzeń na ekranie „GRAND-KINA”.

Wszyscy mamy żywo w pamięci niezapomniane chwile napiecia i niezłomnej woli całego narodu, gdy Rząd Polski wystąpił ultimatum do Pragi, a Armia w gotowości bojowej oczekiwała rozkazu Naczelnego Wodza, by mocą oręża polskiego odebrać zagrabione ziemie za Olsz.

W ostatnim momencie rząd czeski skapitulował, w rozumieniu, że nie ostoi się potęgę Polski i słuszności postawionych mu w formie ultimatywnych żądań.

Dzisiaj Śląsk Cieszyński i od tylu lat przez zabórce gniebione Ziemię Zaolzańską łączą się z Ojczyzną!

Monumentalny film, ilustrujący przebieg wydarzeń ostatnich dni historycznych, z nie-

zrównaną precyzją i plastyką wyświetla od dzisiaj „GRAND-KINO”.

Film ten produkcji P. A. T-a udało się zdobyć Dyrekcji „Grand-Kina” wielkim nakładem trudów i wysiłków.

Nie ulega wątpliwości, że ten zakreślony na monumentalną skalę przegląd dziejowych wydarzeń, dostarczy najszerzszym rzeszom Łodzian niezapomnianych emocji i wzruszeń.

Przy okazji należy podkreślić, że zdobyciem przeglądu p. t. „Śląsk Zaolzański wraca do Macierzy” Dyrekcja „GRAND-KINA” wykazała należyte zrozumienie powagi chwili i niezwykłą dbałość o aktualność, którą tętni życie współczesne.

Kolporterzy fałszywych monet skazani na 3 lata więzienia

Przed sądem okręgowym odpowiadał wczoraj małżonkowie Władysław i Marianna Bieleccy, winni kolportowania fałszywych monet srebrnych.

W dniu 20 lipca został komendant posterunku policji w Kałach — st. przed. Różniata — powiadomiony o tym, że na rynku ukazała się para handlarzy, którzy wydawali resztę w fałszywych monetach srebrnych.

Kłótnia i strzelanina przy kartach

Sąd skazał Jankowskiego na 2 lata więzienia z zawieszeniem kary

W dniu 31 sierpnia w restauracji Lorenca w Pabjanicach grali w karty: Władysław Jankowski, przemysłowiec tamtejszy i Roman Skrobiszewski.

Do restauracji przyszedł brat Jankowskiego i jego wspólnik Edward Maksymilian i wezwał brata, by niezwłocznie grę przerwał. Doszło w trakcie tego do sprzeczki, w toku której Edward Jankowski uderzył Skrobiszewskiego w twarz.

Wyszli potem wszyscy we trójkę na ulicę i gdy wtedy Skrobiszewski natrafił na Edwarda Jankowskiego i uderzył go, ten dobył broń i strzelił kilkakrotnie, raniąc Skrobiszewskiego ciężko w brzuch. Wczoraj sprawca tych strzałów i po-

ranienia, którego następstwem była długa kuracja szpitalna, odpowiadał przed sądem okręgowym.

Rozprawie przewodniczył sędzia Wiśniewski.

Osk. Edward Maksymilian Jankowski wyjaśnił, iż działał w obronie koniecznej. Nie chciał pozwolić bratu, by grał ze Skrobiszewskim, który, jego zdaniem, za wszelką cenę grywał. Krytycznego wieczoru grali obaj w „66” aż o 50 złotych.

Sąd skazał Jankowskiego na dwa lata więzienia z zawieszeniem wykonania kary na lat 5.

Powództwo cywilne w wysokości 400 złotych, jako zwrot kosztów leczenia, sąd na rzecz Skrobiszewskiego zasądził.

Kłopoty powakacyjne.

Skończył się okres urlopowy. Jedni wrócili z letnisk i uzdrowisk już w lipcu, sierpniu, wrześniu, inni wykorzystując jesienne ulgi w uzdrowiskach powrócą w październiku i listopadzie.

Sezon w Polsce w tym roku był bardzo dobry. Pełno było nad morzem dzięki pięknym pogodą, pełno turystów w górach, dużo kuracjuszy w uzdrowiskach. Zagranicę wyjechało w tym roku stosunkowo mniej osób, niż w poprzednim.

Ale cóż, urlop skończył się a rozpoczęły się codzienne kłopoty. Trzeba było dzieci postać do szkoły — wymagało to kupna książek, zeszytów i przyborów do pisania, kupna mundurku i obuwia, a co najważniejsze trzeba było wystarać się o pieniądze na wpisy szkolne.

No ale jakoś to szczęśliwie przeszło. Przejorniejsi mieli trochę pieniędzy na książeczkach oszczędnościowych, mniej zapobiegliwi musieli

pożyczyć... i dzieci poszły do szkoły.

Zbliża się jednak zima. Trzeba się zaopatrzyć w węgiel, zrobić pewne zapasy kartofli, kapusty, kupić albo przynajmniej przerobić rzeczy zimowe. A na to wszystko trzeba pieniędzy. Skąd je wziąć?

I wtedy biedny skłopotany ojciec rodziny przypomni sobie niewątpliwie pewnego dobroczyńcę, który nieraz już ratował jego i przyjaciół z ciężkiej opresji.

A dobroczyńcą tym jest Loteria Klasowa. Wygrana na Loterii nie jednego już w Polsce wzbogaciła, nie jednego uratowała, nie jednemu pozwoliła na usamodzielnienie się, na założenie własnej warsztatu pracy.

Ażeby jednak wygrać, trzeba grać. Okazała do wygrania wkrótce się nadarzy, bo już 19-go października r. b. rozpocznie się ciągnięcie pierwszej klasy 43-ej Loterii Klasowej, której plan daje graczom poważne szanse wygrania.

Automobilisci łódzcy startują w jeździe terenowej

W nadchodzącą niedzielę odbędzie się pierwsza polska jazda terenowa, organizowana przez Automobilklub Polski. Trasa jazdy terenowej jest tajna i zawodnicy będą musieli przebyć po drodze najrozmaitsze przeszkody. Dystans wynosi około 120 km. i obejmuje tereny przecinające Puszcę Kampinowską i pobliskie jej okolice. Oprócz tego program imprezy obejmuje próbę szybkości w terenie na dystansie 400 m.

Z Łodzi udział w jeździe terenowej wezmą: Rozenblat — P. T. K., inż. Grosman — L. A. K., Weigt — Ł. A. K., Engelman — Z. K. M., inż. Głazes — Z. K. M. i Kronsilber — Z. K. M.

Mecze bokserskie Hakoah—Zjednoczone i IKP—KE

Jak już podawaliśmy w niedzielę odbędą się dwa mecze bokserskie o mistrzostwo klasy A: Zjednoczone — Hakoah i KE — IKP. Mecz Zjednoczone — Hakoah odbędzie się w sali Filharmonii przy ulicy Narutowicza 20 o godz. 12.30 po poł.

Program meczu przewiduje następujące walki: Ostrowski (Z.) — Rossman (H), Adamiak (Z.) — Tauber (H), Michalak (Z.) — Fagot (H) Osmulak (Z.) — Wdowłński (H), Szczapiński (Z.) — Jabłoński (H), Kijewski (Z.) — Waldman (H), Bartosik (Z.) — Moszkowicz (H) i Różański (Z.) — Bilbaum (H).

Najciekawiej zapowiadają się walki w wagaach muszej, piórkowej, półśredniej i półciężkiej.

— Mecz Kruszeender — IKP odbędzie się w Pabjanicach. Drużyna IKP wyjeżdża do Pabjanic ze Szwedem, Leszczyńskim, Kowalewskim i Pletrakiem. Drużyna KE wystąpi w składzie Grambo, Jarmakowski, Witkowski, Osleja, Idasiak, Kilański, Antosiak i Pleski.

Dzisiaj mecz bokserski WIMA—Geyer

W dniu dzisiejszym o godz. 20-ej odbędzie się w hali sportowej Wimy przy ulicy Rokicińskiej Nr. 82 mecz bokserski Wima—Geyer o mistrzostwo drużynowe klasy A, w programie którego odbędzie się kilka ciekawych walk.

Druga drużyna bokserska Geyera wystąpi w niedzielę w meczu o mistrzostwo klasy B, przeciwko T.F.S.J. (w sali Geyera przy ul. Piotrkowskiej Nr. 295 o godz. 11.30) w następującym składzie (od wagi muszej do ciężkiej): Milla, Gauda, Dolata, Lange, Kulibabka, Mirowski, Jaskuła i Rajs.

O mistrzostwo łódzkiej klasy B odbył się już pierwszy mecz bokserski między S.K.S. (Piotrków) a Gwiazdą — Sztarn. Mecz ten zakończył się zwycięstwem SKS-u w stosunku 9:5.

Echa awantur na meczach piłkarskich

W związku z ostatnimi awanturami i nieporządkami na boiskach piłkarskich Władysław Gier i Dyscypliny ŁZOPN wszczął energiczną interwencję. Kilka klubów zostało ukaranych grzywną pieniężną, a pozatym wyłoniono specjalne komisje, które badają sprawy ostatnich awantur na meczach PTC — LTSG w Pabjanicach i Sokół (Zgierz) — Sokół (Pabjanice) w Zgierz.

Oba mecze nie zostały na razie zweryfikowane o mistrzostwo łódzkiej klasy A. Odnosnie meczu PTC — LTSG, niezależnie od dochodzenia, ŁZOPN udzielił drużynie pabjanickiej ostrego napomnienia z zagrożeniem wyłączenia jaknajdalej idących konsekwencji.

W związku z gorszącymi scenami na meczu Sokół w Pabjanicach WG i D. ŁZOPN ukarał kilku piłkarzy zgierskiego Sokola, a m. in. Majchrzaka za czynne znieważenie przeciwnika na 6 miesięcy dyskwalifikacji. Również 6-miesięczną dyskwalifikacją ukarany został obrońca zgierskiego Sokola — Tuszyński.

Zakończenie sezonu lekkoatletycznego w Łodzi

W dniu 16 bm. Łódzki Okręgowy Związek Lekkoatletyczny organizuje w naszym mieście t. zw. „Dzień sztafet” o mistrzostwo okręgu. W programie imprezy przewidziany jest cały szereg biegów sztafetowych żeńskich, męskich i juniorów. Organizatorzy spodziewają się udziału ok. 50 drużyn sztafetowych. Ze względu na postępy łódzkiej lekkoatletyki „Dzień sztafet” zapowiada się b. ciekawie, przyczem spodziewane są dobre wyniki.

Oficjalne zakończenie sezonu lekkoatletycznego w Łodzi nastąpi 23 bm. Na zakończenie sezonu ŁOZLA organizuje doroczne biegi propagandowe na przełaj dla kobiet, mężczyzn i niestowarzyszonych.

Prócz biegu na zakończenie sezonu odbędzie się zebranie towarzyskie zawodników, połączone z uroczystością rozdania nagród.

Dnia 6 listopada wszyscy do urn wyborczych

RADYKALNA ZMIANA NASTROJÓW W PRADZE

Czesi nie chcą mniejszości narodowych, a zwłaszcza Niemców. — Likwidują w Pradze teatr i uniwersytet niemiecki. — Emigrantów sudeckich narodowości niemieckiej nie wpuszczają do kraju. — Tragiczna sytuacja Niemców, którzy nie chcą pozostać pod reżymem narodowo-socjalistycznym

Praga, w październiku.
Czesi przeżyli w ciągu ostatnich tygodni olbrzymi wstrząs, nic dziwnego przeto, że musiała nastąpić w nich pewna reakcja. Reakcja ta wyraża się w bardzo ciekawy sposób.

Przedewszystkim rośnie coraz bardziej uczucie nieprzyjaźni do Anglii i Francji. I bynajmniej nie dlatego, że kraje te przyczyniły się do oddania tak wielkich terytoriów Rzeszy Niemieckiej. Z tym już się pogodzono, a nawet zaczyna dominować przekonanie, że właściwie stało się dobrze. Niechęć, a nawet wręcz nienawiść do Anglii i Francji rośnie z tego powodu, że kraje te nie zdobyły się już nie na obronę terytoriów, lecz na objawy solidarności i jakiejś takiej pomocy dyplomatycznej.

Z ironicznym uśmiechem mówi się o pożyczce angielskiej w wysokości 30 milionów funtów, wskazując, że same fortyfikacje t. zw. czeskiej linii Maginota, kosztowały znacznie więcej.

I jeszcze jeden szczegół wywołał falę oburzenia w Czechosłowacji. Mianowicie dzienniki czeskie podały, że na pierwszym posiedzeniu międzynarodowej komisji dla ustalenia ostatecznych granic Czechosłowacji, przedstawiciel Rzeszy przedłożył, jako podstawę do obrad, mapę Czechosłowacji, według planu w Godesberg. Ani angielski, ani francuski przedstawiciel przeciwko temu nie zaprotestowali, jedynie poseł włoski poparł protest posła czechosłowackiego Mastnego i tylko dzięki ambasadorowi Atfolico plan godesberski został odrzucony jako podstawa do rokowań.

Wróćmy jednak do spraw wewnętrznych Czechosłowacji. Wspomnieliśmy wyżej, że zaczyna w Pradze przeważać przekonanie, że właściwie dobrze się stało. Skąd te nastroje? Wywołała je prasa czechosłowacka, która od szeregu dni dowodzi, że po pozbyciu się mniejszości narodowych, które tyle kłopotu sprawiały państwu i tamowały jego rozwój, nowa Czechosłowacja będzie mogła pracować spokojnie nad sobą. Prasa prowadzi wielką propagandę na rzecz utworzenia z Czechosłowacji państwa narodowego i jednolitego pod względem etnograficznym.

— Bez mniejszości, a przedewszystkim nie chcemy mniejszości niemieckiej — to hasło obecnie dominuje coraz bardziej.

I już na każdym kroku obserwuje się silny ruch przeciwko obywatelom Niemcom. Szereg firm czechosłowackich już zwolnił wszystkich pracowników w Niemczech. W Pradze były dwie radiostacje — czeska i niemiecka. Z niemieckiej zwolniono wszystkich urzędników, przerwano nadawanie muzyki niemieckiej — obecnie nadaje się tam tylko muzykę z płyt. W najbliższym czasie ma być wydane zarządzenie o likwidacji teatru niemieckiego oraz likwidacji uniwersytetu niemieckiego w Pradze i połączeniu go z uniwersytetem czeskim.

— Nie chcemy w nowych granicach mieć Niemców — hasło to rozbrzmiewa coraz bardziej i odbija się w kolosalnym s. opniu na sprawie ewakuacji zajmowanych przez Rzeszę obszarów sudeckich.

Ludność czechosłowacka nie chce wpuszczać uciekinierów narodowości niemieckiej, którzy pragną pozostać w granicach państwa czeskiego i którzy z tych czy innych względów nie chcą być wcieleni do Rzeszy. Tylko uciekinierzy Czesi i Żydzi, których uważa się tu za wybitnie lojalnych obywateli, wpuszczani są do granic nowej Czechosłowacji. Niemcy — nie. A tymczasem dziesiątki tysięcy Niemców opuszcza

w popłochu Sudety, pragnąc schronić się na terytorium czeskie. Teraz dopiero można stwierdzić jak „pragnęli” Niemcy sudeccy „Anschlusu”. Wszyscy działacze katolicki, socjal-demokratyczni, olbrzymie rzesze Niemców, którzy nie zajmowali się nigdy polityką, lecz nie chcą żyć pod reżymem totalnym, wypełniają wszystkie pociągi idące w głąb Czech.

Ale pociągi te, niemal wszystkie są zwracane. Wpuszcza się tylko tych Niemców, którzy specjalnie zaangażowani byli w ruch opozycyjny i dla których pozostanie w Sudetach grozi śmiertelnym niebezpieczeństwem. Ale

mają oni być traktowani już nie jako obywatele, którzy przesiedlają się w granicach kraju, lecz jako emigranci polityczni, korzystający z prawa azylu.

Trudno wręcz opisać rozpacz uciekinierów niemieckich z Sudetów, których Czesi nie chcą obecnie już wpuszczać Ci ludzie przeżywają tragedie. Świadczy o tym fakt, że zawiązał się specjalny komitet Niemców sudeckich, który wysłał delegację do Londynu, prosząc o zezwolenie na przesiedlenie się 10.000 rodzin niemieckich z Sudetów do Kanady, gdyż do Czech ich nie wpuszczają, a w Rzeszy Niemieckiej żyć nie chcą.
K. B.

Czechosłowacja w nowych granicach

będzie drugą Szwajcarią, państwem całkowicie neutralnym i nie odgrywającym żadnej roli na terenie międzynarodowym

Ostateczna mapa nowej Czechosłowacji nie jest jeszcze gotowa. Jeszcze nie wiadomo jakie tereny po plebiscycie przypadną Rzeszy Niemieckiej, jakie tereny po plebiscycie przypadną Polsce i wreszcie w jakim stopniu zaspokojone będą postulaty Węgier. Ale już w przybliżeniu, nie popełniając wielkich błędów, można omówić przyszłe granice Czechosłowacji, biorąc pod uwagę maksymalne zastosowanie zasady etnograficznej. I na tej podstawie można sobie uzmysłowić, czy Czechosłowacja będzie jeszcze mogła odgrywać jakąkolwiek rolę w koncercie europejskim.

Północna granica Czechosłowacji odsuwa się o 50 km. na południe i przebiegać będzie w odległości 50 km. od Pragi. Na północnym zachodzie zbliży się ona do samego Pilzna. Przebiegać będzie pod samym miastem. Południowa granica cofa się o 20 do 25 kilometrów. W kierunku Brna wysunęły zostałyby jej długości 20 km., a z północy wysunęłyby się w kierunku tego miasta drugie jezdy, długości 05 km. W ten sposób w tym miejscu gdzie Czechy łączą się z Morawami, a dalej ze Słowacją utworzy się korytarz, szerokości załdwoje 60 km., pomiędzy dwiema niemieckimi skałami. Będziemy więc mieli małe Czechy, mniej więcej okrągłe, późnej wąski korytarzyk, a później dopiero długą, szerszą kieszkę Moraw i Słowacji. Węgiersko - morawska i węgiersko-słowacka granice przesunięte zostaną na północ o 10—40 km. I wreszcie, nie przesadzając losu Rusi Podkarpackiej — cały wschodni koniec dawnego państwa bądź otrzyma autonomię, bądź przejdzie do Węgier, bądź

też stworzy miniaturowy organizm państwowy, mniej lub więcej samodzielny.

W ten sposób Czesi utracili na północnym zachodzie od Pragi system górski Kruszná Hora, który stanowił naturalną pozycję obronną. Coprawda ten system górski jest tak położony, że w naturalnym stanie mają raczej przydatność obronną dla Niemiec a nie dla Czech, jednakże wskutek budowy wielkich fortyfikacji Czechosłowacja odwróciła ten stan rzeczy.

Na południowym zachodzie Czechosłowacja straciła pasmo górskie Szumawa, wysokość którego sięga 1500 metrów (Kruszná Hora ma maksymalnie 1000 metrów wysokości). Ten masyw górski dawał Czechosłowacji bardzo pewną obronę w razie ataku nieprzyjacielskiego i strata tego rejonu nie da się wyrównać w żadnym stopniu, nawet przez budowę nowych linii fortyfikacyjnych.

Na północny wschód od Pragi leży pasmo górskie Krkonosze, które również było naturalną fortyfikacją. Przejście przez to pasmo w wielu miejscach było wręcz niemożliwe. Oddanie tego rejonu państwu niezdolność obronną nowego państwa czeskiego.

Z drugiej strony pamiętać należy, że w Sudetach znajdował się niemal cały przemysł czechosłowacki. Amputacja ta musi wywołać wstrząs ekonomiczny w kraju, a to z kolei odbije się również ujemnie na zdolnościach obronnych. Na budowę fortyfikacji w tym rejonie rząd praski wydał 12 miliardów koron, ta suma jest bezpowrotnie stracona, ponieważ fortyfikacje te dla Rzeszy Niemieckiej nie przedstawiają żadnych zgoda

wartości, jako obrócone w kierunku Rzeszy.

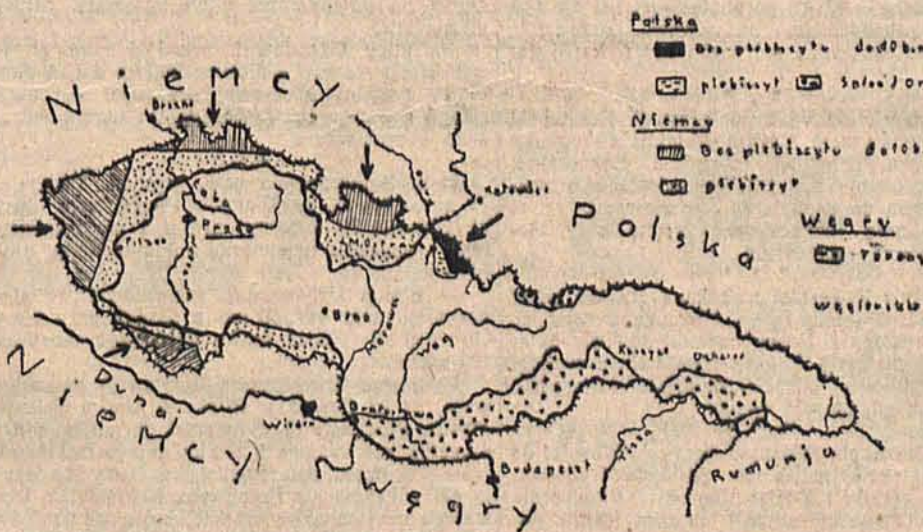
Sprawa zakładów Skody. Pomijając fakt, że zakłady te zostały pozbawione najważniejszych źródeł surowców, leżą one na przedmieściu Pilzna. Nowa granica niemiecko - czeska przechodzić będzie pod samym Pilznem. W tej sytuacji zakłady te nie będą przedstawiały żadnej niemal wartości, chyba, że zostaną przeniesione w głąb kraju. Każdy jednak, kto zna potęgę tych zakładów, zda sobie sprawę, że takie przeniesienie może być dokonane w ciągu lat, a nie miesięcy i że nie starczyłoby na to nawet pożyczki, którą Czechosłowacja otrzymuje obecnie od Anglii.

Daleko gorzej dla Czechów przedstawia się sytuacja na Morawach. Istnienie dwóch klinów niemieckich w kierunku Brna, z północy i z południa, uniemożliwia jakąkolwiek akcję ze strony Czech. Dotychczas Czechosłowacja przypominała na mapie wielką kłjanke, której głowa znajdowała się w niebezpieczeństwie. Obecnie odcięcie Czech od Moraw i Słowacji może być kwestią kilku tylko godzin.

Na tym nie kończą się straty Czechosłowacji. Pamiętać trzeba, że przez zażądanie węgierskim państwo to zostaje odsunięte od Dunaju na całej długości granicy. To uniemożliwia nie tylko korzystanie z ważnej arterii wodnej, ale równocześnie pozbawia Czechosłowację na południu naturalnej granicy.

Wreszcie ludność Czechosłowacji zmniejsza się o 5 milionów ludzi, co zresztą, w tych warunkach, w jakich znalazł się ten kraj, nie jest rzeczą najważniejszą.

Wyłania się więc pytanie — czy Czechosłowacja pozostanie partnerem w koncercie europejskim? Na to pytanie odpowiedź musi być negatywna. Nowa Czechosłowacja nie będzie przedstawiała żadnej wartości, ani jako sojusznik, ani jako przeciwnik. Doskonale zdają sobie z tego sprawę Anglia i Francja, które dlatego też pragną uczynić z tego kraju drugą Szwajcarię, państwo neutralne, którego granice będą zagwarantowane przez wszystkich sąsiadów. Najprawdopodobniej, po zaspokojeniu żądań wszystkich sąsiadów, po plebiscytach i po wytyczeniu nowych granic, Czechosłowacja stanie się małym państwem, całkowicie neutralnym i nie odgrywającym na terenie międzynarodowym żadnej roli.
E. M.

CASINO Arcy-komedia o niezwykle oryginalnym scenariuszu!
Foc. 4, 6, 8, 10

YAGA PRAWDA
Pikantna treść!
Humor,
Dowcip!

Koncert gry aktorskiej
IRENY DUNNE
i **CARY GRANTE**

Czy jesteś na liście wyborców do Sejmu i Senatu? Sprawdź w czasie od 6 do 13 października w swoim obwodzie głosowania

Sala Filharmonii Tel. 213-84
W sobotę, dn. 8 b. m.
o godz. 9.30 wiecz.
uroczysta premiera
arcydzieła Williama Szekspira

"BURZA" "Folks un Jugnt-teater" Kier. Klara Segalowicz
Dyr. Zarz. M. Mazo
w rewelacyjnej obsadzie najlepszych sil sceny żydowskiej. Przekład Aron
Cejtlin. Inscenizacja: Leon Schiller. Reżyseria: Maksymilian Wiskind. Deko-
racje i kostiumy Władysław Daszewski. Muzyka: Artur Malawski. Choreo-
grafia: Tatiana Wysocka. — Bilety już do nabycia w kasie Filharmonii. —

TEATR POLSKI
Dziś o godzinie 8.30 wiecz. „Cyrano de Ber-
gerac”.

TEATR POPULARNY.
Dziś o godz. 8.15 wiecz. sztuka Rostworow-
skiego „Przeprowadzka”.

TEATR „KOT W BUTACH”.
(AL. KOŚCIVSKI 57).

Otwarcie teatru „Kot w butach” wywołało
dużą radość wśród dziatwy naszego miasta.
„Kot w butach” będzie grał w bieżącym ty-
godniu na zamkniętych przedstawieniach dla
szkół piękna bajkę J. Duszyńskiej „O raku nie-
boraku i pstrągu dziwołagu”.

TEATR W FILHARMONII.

Jutro premiera nieśmiertelnego arcydzieła
Wiliama Szekspira „Burza” w żydowskim tłum-
maczeniu A. Cejtlina i inscenizacji słynnego re-
żysera Leona Schillera. Początek o godzinie 9.30
wieczorem.

PROGRAM ROZGŁOSNI ŁÓDZKIEJ
POLSKIEGO RADIA.

PIĄTEK, dnia 7-go października.

5.30-5.35: Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze”.
5.35-6.35: Godzina muzyki porannej (płyty).
6.35-7.00: Muzyka (płyty). 7.00-7.15: Dziennik
poranny. 7.15-7.45: Muzyka (płyty). 7.45-8.00:
Gimnastyka. 8.00-8.10: Audycja dla szkół. 8.10
11.00: Przerwa. 11.00-11.25: Audycja dla szkół:
„Zielononóżki” — słuchowisko Ludwika Stań-
czykowskiego. 11.25-11.57: Koncert Orkiestry
Dętej B.B.C. pod dyr. Waltona (płyty).
11.57-12.03: Sygnal czasu z Warszawy i hejnał
z Krakowa. 12.03-13.00: Audycja południowa.
13.00-14.00: Przerwa. 14.00-14.50: Muzyka obja-
dowa (płyty). 14.50-15.00: Łódzkie wiadomości
gieldowe i odczytanie programu. 15.00-15.20:
Zagadki muzyczne — audycja dla młodzieży w
opracowaniu Ady Artzt i Tad Seredyńskiego
(ze Lwowa). 15.20-15.30: Poradnik sportowy
15.30-16.00: Koncert muzyki lekkiej w wykona-
niu orkiestry mandolinistów P.P.W. pod dyr.
Franciszka Pałasińskiego (z Krakowa). 16.00-
16.15: Wiadomości gospodarcze. 16.15-16.30:
Rozmowa z chorymi ks. kapelana Michała Re-
kasa (ze Lwowa). 16.30-16.50: Recital śpiewa-
czy Michała Zabędy-Sumickiego. Przy fortepian-
ie prof. Ludwik Urstein.
16.50-17.05: Wiedza i książka: Wyższe studia
organizacji przemysłowej, reportaż dr. Józefa
Lisaka (z Katowic).
17.05-17.45: Recital organowy Bolesława Sza-
belskiego (z Katowic). Transmisja z kościo-
ła parafialnego w Janowie.
17.45-18.00: Literatura przez mikrofon dla wszy-
stkich „Orka na ugorze” — Jana Wiktorę.
18.00-18.20: Koncert rozrywkowy w wykona-
niu zespołu cytrystów.
18.20-18.25: Jak spędzić święto? — poradzi Lu-
dwik Szumlewski.
18.25-18.30: Wiadomości sportowe lokalne.
18.30-19.00: Oryginalny Teatr Wyobraźni: „Nie
budź ronie” — premiera słuchowiska Rafała
Małczewskiego.
19.00-20.40: Koncert rozrywkowy (z Torunia).
Wykonawcy: Toruńska Orkiestra Salonowa.
Feliks Tomaszewski—flet, Ambroży Schnau-
belt — cytra, Jadwiga Wojciszowska i
Adam Dyląg — akompaniament.
20.40-21.00: Dziennik wieczorny Wiadomości
meteorologiczne. Wiadomości sportowe —
Nasz program.
21.00-21.15: Chór P. R. pod dyr. St. Nawrota.
21.15-22.55: Koncert symfoniczny z Filharmonii
Warszawskiej w wyk. Ork. Symfonicznej pod
dyr. Emila Coopera z udziałem Egona Peiri
(fortepian). Transmisja II części.
22.55-23.00: Wiadomości bieżące.
23.00-23.05: Ostatnie wiadomości dziennika wie-
czornego i komunikat meteorologiczny.

AUDYCJE ZAGRANICZNE.

18.30—RYGA: Wicecór oper.
19.45—SZTOKHOLM: „Rose Marie” — operetka
Frimla.
20.30—PRAGA: Poezje polskie.
20.40—PRAGA: „Wanda” — opera Dworczaka.
21.00—RZYM: Koncert symfoniczny.
21.00—MEDIOLAN: „Jas Hecista” — operetka
Ganna’a.
22.00—STRASBURG: „Dragoni z Villars” — ope-
ra komedia Maillarta.
22.45—DROITWICH: Koncert muzyki współ-
czesnej.

Nieszczęśliwy wypadek przy pracy

W odlewni i fabryce maszyn i trans-
misyj Sp. Akc. J. John przy ul. Pietr-
kowskiej 219 wydarzył się wczoraj
ciężki wypadek przy pracy.

Odlewnik, 36-letni Stanisław Koła-
kowski, zam. przy ul. Okrzei 28, niosąc
płynne żelazo, potknął się i leżna wy-
łała mu się na obie nogi.

Lekarz pogotowia stwierdził oparze
nie obu stóp trzeciego stopnia i skiero-
wał poszkodowanego do szpitala Czer-
wonego Krzyża, orzekając stan b. cięż-
ki. (1)

Postulaty robotniczej Łodzi

były wczoraj omawiane na konferencji przedstawicieli związków w inspekto-
racie pracy. — Niedostateczna obsada inspektoratów, regulamin dla delegatów
fabrycznych, urlopy etc.

Wczoraj odbyła się, pod przewo-
dnictwem okręgowego inspektora pracy
inż. Wyrzykowskiego konferencja z
przedstawicielami wszystkich zwią-
zków zawodowych pracowników fizycz-
nych. W obradach udział wzięli wszy-
scy inspektorzy i podinspektorzy pracy
oraz przedstawiciele związków klaso-
wego, „Praca”, ZPZZ, ZZZ, ChZZ i
„Praca Polska”. Tematem obrad były
najaktualniejsze bolączki robotników
łódzkich.

W pierwszym rzędzie omówiono od-
wieczną już bolączkę — niedostatecz-
nie obsady inspekcji pracy. Przedstawi-
ciele związków zawodowych podkre-
ślili, że mówią na ten temat na każdej
konferencji, ale niestety bez pozytywne
go rezultatu. Zmieniające się ciągle, za-
leżnie od koniunktury, stosunki w prze-
myśle łódzkim są powodem licznych
strajków i zatargów, z tych więc wzglę-
dów szczypty personel inspekcji pracy,
zajęty ustawicznie sprawami rozjem-
stwa, nie ma poprostu czasu na zwróce-
nie uwagi na całokształt stosunków na
rynku pracy w Łodzi.

Przedstawiciele związków domagali
się wobec tego powiększenia liczby
inspektorów i podinspektorów pracy
w każdym obwodzie, jak również powięk-
szenia liczby płatnych asystentów pra-
cy, powołanych do czuwania nad prze-
strzeganiem ustawodawstwa socjalnego
i układów zbiorowych.

Ponieważ uchwały, podejmowane
w tej sprawie dotąd nie znajdowały w
Warszawie należytego oddźwięku, po-
stanowiono, aby została zwołana spe-
cjalna konferencja w tej sprawie w mi-
nisterstwie Opieki społecznej, względnie

w Łodzi, ale z udziałem delegatów mi-
nisterialnych, którzy zapoznają się z
istotnymi potrzebami inspekcji pracy
w Łodzi.

Drugą sprawą, którą poruszono na
konferencji, był regulamin dla delega-
tów fabrycznych, który ustalalby spo-
sób wyboru delegatów, prawa i obo-
wiązki delegatów i t. d. Podkreślono,
że dopóki ta sprawa nie będzie należy-
cie rozstrzygnięta, dopóty szerzyć się
będą często zbyteczne zatargi i strajki.
Związki zawodowe opracowały swoje
projektu regulaminu, przemysł — jesz-
cze nie. Przed kilku miesiącami, gdy w
Łodzi bawił główny inspektor pracy
dyr. Klott, wysunął on propozycję, by
obie strony zgłosiły swoje wnioski, a
wówczas ministerstwo opfacuje regu-
min dla delegatów we własnym zakre-
sie. Związki zawodowe wyraziły swą
zgode. Apelują więc obecnie, aby prace
nad regulaminem zostały zakończone
jaknajszybciej, domagały się jednak,
aby, przed nadaniem regulaminowi mo-
cy obowiazującej, ministerstwo prze-
słało swój projekt do związków zawo-
dowych dla zaopiniowania i uzgodnie-
nia.

Trzecia sprawa, poruszona na kon-
ferencji, dotyczyła zatargów w fabry-
kach oraz sposobu ingerowania przez
inspektorów pracy. Wskazano, że nie
mogą być tolerowane tego rodzaju wy-
padki, że inspektor pracy wyznacza
konferencję przedstawicieli obu stron,
a przemysłowcy odmawiają przybycia
na nią. Ponieważ inspekcja pracy po-
siada środki, przy pomocy których

może zmusić przemysłowców do przy-
bywania na wyznaczone przez nią kon-
ferencje, związki zawodowe domagają
się stosowania tych środków w całej
rozciągłości.

Z kolei omówiono sprawę urlopów,
wskazując, że liczne są wypadki nieu-
dzielania urlopów robotnikom. Ponie-
waż robotnicy obawiają się meldować
o tym, związki zawodowe proszą, aby
im pozwolono składać meldunki do ins-
pekcji pracy, z tym, że po złożeniu ta-
kiego meldunku inspektor pracy natych-
miast przeprowadzi kontrole i wyciągnie
w stosunku do właściciela danej fa-
bryki najostrzejsze konsekwencje.

W dalszym ciągu poruszono sprawę
opieki prawnej nad dozorcami domowy
mi i służbą domową, domagając się po-
wołania specjalnego inspektora pracy,
który zająłby się tą opieką, wchodziłby
w skład komisji szacunkowych, badałby
sprawę mieszkań dozorców, zaopatr-
zenia służących w pasy ochronne do
mycia okien i t. d. Ta sprawa została
załatwiona natychmiast. Okręgowy ins-
pektor pracy oświadczył, że jeden z ro-
boczych inspektorów pracy będzie załat-
wiał wszystkie sprawy dotyczące do-
zorców domowych i służby domowej
przez jeden dzień w tygodniu.

Na zakończenie omówiono szczegó-
lowo sprawę bezpieczeństwa i higieny
pracy. Odpowiednie przepisy, jak wy-
nikało z oświadczenia inspektora Wró-
blewskiego są już w opracowaniu, a
gdy zostaną wprowadzone w życie,
zmieni się w radykalny sposób ta do-
niosła dla robotników sprawa.

Specjalne audycje dla robotników wprowadza w nowym sezonie Polskie Radio

Zagadnienia świata pracy traktowane były
dotychczas w programie radiowym obszernie,
ale nie miały niejako wydedlowanego miejsca
w programie ogólnopolskim, ledwie rozgłośnie
regionalne w Katowicach i w Łodzi nadawały
w ubiegłych sezonach stałe audycje dla robo-
tników i o robotnikach. Audycje te cieszyły się
dużym powodzeniem i spełniały rolę do jakiej
zostały powołane.

Audycje dla robotników, nadawane w za-
sługu ogólnopolskim przez Warszawę i odby-
wać się będą stale we wtorek od godz. 18.30
do 19-ej. Jest to odcinek czasu sąsiadujący
bezpośrednio z audycjami dla wsi, dzięki cze-
mu z audycji tej, utrzymanej w lednolitym cha-
rakterze i przeznaczonej dla szer. rzeszy świa-
ta pracy, będzie mogła korzystać zarówno lud-
ność robotnicza jak i wiejska. Jeśli chodzi o
program tej audycji, to składać się ona będzie
z krótkiego dziennika informującego o różnych
aktualnych wydarzeniach w świecie pracy, z
pogadek, reportaży lub transmisji, ściśle
związanych z zawodowymi zainteresowaniami
robotnika.

W Rozgłośni Łódzkiej cztery razy w mie-
siącu w niedzielę od godz. 15.00 do 15.30 odby-
wać się będzie specjalna audycja, przeznaczona
dla sier robotniczych. W audycji tej brać będą
udział przede wszystkim zespoły robotnicze, chó-
ry, orkiestry, kółka dramatyczne itp. Ponad to
w soboty, w czasie od godz. 18.00 do 18.30 na-
dawane będą dwa razy na miesiąc poradniki
sportowe dla robotników, w których poruszane
będą ogólne zagadnienia kultury fizycznej świa-
ta pracy. W inne soboty miesiąca w ramach
tego czasu nadawane będzie słuchowisko wzglę-
dnie „Wesoły Dymek”, uwzględniający również
aktualne tematy robotnicze i społeczne.

Również program lokalny Rozgłośni Kato-
wickiej uwzględni w szerszej niż dotychczas
mierze sprawy robotnicze w audycjach słow-

nych, słowno - muzycznych, a nawet koncer-
tach, wykonywanych specjalnie przez zespoły
robotnicze. Rozgłośnia Katowicka omawia spra-
wy robotnicze nie tylko śląskie, ale również
tyczące się Zagłębia Dąbrowskiego. Z pośród
audycji Rozgłośni Śląskiej najważniejsze są
pogadanki dla robotników i o robotnikach, na-
dawane stale w niedziele o godz. 9.05. Dla ro-
botników również i pracownic fizycznych Roz-
głośnia Śląska nadaje dwa razy w miesiącu,

w czwartki poradniki sportowe, analogiczne do
poradników, istniejących w Rozgłośni Łódzkiej.

Tak dla robotników jak i dla najszerzych
warstw ludności nadawane są stale w południe
programy ogólnopolskie — audycje południowe,
na które składa się muzyka, codzienna gazetka,
pogadanki z różnych dziedzin wiedzy, słuchow-
iska, obrazki radiowe, reportaże i transmisje.

Audycje te przeznaczone są do zbiorowego
słuchania w stołówkach robotniczych.

Nasz reporter zanotował:

W mieszkaniu własnym przy ul. Krawieckiej
7 odebrał sobie życie 73-letni Antoni Małkow-
ski, robotnik fabryczny.

Małkowski, korzystając z chwilowej nieobec-
ności domowników, powiesił się na haku wbitym
w ścianę. Kiedy go znaleziono, już nie żył.
Zwłoki zabezpieczono na miejscu. Przyczyną
desperackiego kroku staruszka był rozstrój ner-
wowy.

W mieszkaniu własnym przy ul. Prostej 11
otrula się kwasem solnym 23-letnia Franciszka
Pradłowska, robotnica fabryczna. Desperatka,
po przeplukaniu żołądka, przewieziono w sta-
nie ciężkim do szpitala w Radogoszczu.

Przyczyną rozpaczalnego kroku były nie-
porozumienia małżeńskie.

Na ulicy Zgierskiej najechana została przez
samochód 22-letnia Fajga Plac, zam. przy ul.
Limanowskiego 3. Poszkodowana odniosła ogólnie
obrażenia ciała. Lekarz pogotowia przewiózł
ją do szpitala na kurację. Kierowcę pociągnięto
do odpowiedzialności karnej.

W mieszkaniu własnym przy ul. Wesołej 33
ulegli zatruciu pokarmem 34-letnia Ludwika,
10-letnia Aniela i 7-letni Stanisław Wieczorek.
Pierwszej pomocy udzielił chorem lekarz po-
gotowia ratunkowego.

W mieszkaniu rodziców przy ul. Żelaznej 32

uległa poparzeniu wrzątkiem 2-letnia Halina
Miedzianka, odnosząc rany twarzy i rąk.

W domu przy ul. Kamiennej 16 wybuchł
pożar wskutek zapalenia się sadzy w kominie.
Ogień po półgodzinnej akcji ugaszono. Straty
nieznaczne.

Na ulicy Ogrodowej, przed domem nr 48
znaleziono niemowlę płci męskiej w wieku oko-
ło 10 tygodni. Niemowlę przesłano do miej-
skiego domu wychowawczego. Za matką wdro-
żono poszukiwania.

Henryk Czuprzyński zam. przy ul. Targowej
19 zameldował, że Wacław Pacys, zam. przy
ul. Niecałej 29 (Chojny) skradł z nie zamknię-
tego mieszkania marynarkę z dokumentami oso-
bistymi.

— Stefan Dekuczyński zameldował, że nie-
znani sprawcy skradli mu z posesji przy ulicy
Główniej 20 żelazną furtkę z parkanu wartości
100 złotych.

— Estera Krzentowska (Krótka 4) zamelo-
wała, że na Baluckim Rynku 4 Abram Szlama
Moszkowicz przy ul. Główniej 1 skradł jej potr-
monetkę zawierającą 5 zł Złodzieja zatrzymano.

— Do mieszkania Stanisława Muss (Andre-
ja 47) zakradła si. Franciszka Kołodziejak, bez
stałego miejsca zamieszkania, która wytrychem
otworzyła drzwi lecz spłoszona zbiegła. Zarzą-
dzony pościg doprowadził do zatrzymania zło-
dziejki.

Wybory do Senatu sprawdzają pomiędzy 6-13 października w lokalach zebrzań obwodowych, czy są wciągnięci na listę głosujących do Senatu

Mowa Chamberlaina w Izbie Gmin

Anglia nie chciała prowadzić wojny o Sudety. — Premier chce ustanowić osobiste kontakty z dyktatorami

Zbrojenia angielskie będą kontynuowane

LONDYN, 6 października. (PAT) Czworodniowa debata parlamentarna na temat wyników akcji pokojowej Chamberlaina zakończyła się dzisiaj aprobatą polityki premiera brytyjskiego. Izba gmin 369 głosami odrzuciła poprawkę Labour Party, za którą głosowało 150 posłów opozycji, a następnie 360 głosami przyjęła wniosek wyrażający zaufanie do polityki rządu. Przeciwno temu wnioskowi opozycja zebrała tylko 144 głosy. Około 15 posłów powstrzymało się w obu wypadkach od głosowania, przy czym kilkunastu wstrzymujących się pochodziło z kół większości rządowej, a mianowicie z grona posłów, grupujących się dookoła Winstona Churchilla, a 7-miu z grupy skupiających pacyfistów Labour Party, skupiających się dookoła pobra Lansbury'ego. B. minister spraw zagr. Eden głosował za rządem.

Głosowanie nastąpiło po zakończeniu debaty przemówieniem premiera Chamberlaina. Spoglądając obecnie wstecz na wydarzenia, które zaszły, powiedział premier, jestem głęboko przeświadczony, że postępowanie moje zapobiegło wojnie. Niesposób zmusić społeczeństwa do przyjęcia koncepcji wojny, o ile nie jest się samemu przekonanym, że sprawa, dla której wywołuje się wojnę i każe się ludziom walczyć jest sprawą żywotną. Szerokie masy społeczeństwa nie uważają, że walczyłyby o sprawę świętą, gdyby wezwało się je do wojny, aby zapobiec przyłączeniu Niemców sudeckich do Rzeszy.

ROZPĘTANIE WOJNY O SPRAWĘ NIEMCÓW SUDECKICH NIE BYŁOBY WOJNA O SPRAWĘ ŚWIĘTĄ — dlatego należało wojnę w tym wypadku uniknąć.

Oburzające jest twierdzenie, że W. Brytania zdradziła Czechosłowację, udzielając jej rady przyjęcia zaleceń rządów brytyjskiego i francuskiego. Rządy te uchroniły Czechosłowację przed całkowitym unicestwieniem. Wielka Brytania nie miała żadnych zobowiązań traktatowych wobec Czechosłowacji. Z chwilą, gdy przekonaliśmy się, że nie jest w stanie utrzymać dłużej ziemi sudeckiej w obrębie państwa czechosłowackiego, nalegaliśmy na rząd czeski jaknajusniej, aby zgodził się na odstąpienie tych obszarów i to predko.

Przechodząc następnie do zagadnień wewnętrzno-politycznych, premier oznajmił, iż nie życzy sobie odbycia nowych wyborów, a to z dwóch powodów:

1) dlatego, że uczucie ulgi i wdzięczności po uczuciu obawy jest ogólne, i wykracza daleko poza ramy partyjne. Tego uczucia ulgi premier nie chce kapitalizować dla osiągnięcia chwilowych zysków partyjnych; 2) że wybory powszechne zawsze zmierzają do wyolbrzymiania różnic.

Omawiając wytyczne polityki zagranicznej Wielkiej Brytanii na przyszłość, premier zaznaczył, że istnieje hipoteza, iż jakiegokolwiek przyjazne lub oparte na zaufaniu stosunki z państwami totalitarnymi są niemożliwe. Jest rzeczą naturalną — oświadczył premier — że na podstawie tej hipotezy wojna nastąpić by musiała, ale

PREMIER NIE STOI NA STANOWISKU, ŻE WOJNA JEST NIEMOŻLIWA.

Najlepszym argumentem przeciwko temu, jakoby wojna była niemożliwa jest powszechna awersja wśród wszystkich społeczeństw przeciwko wojnie.

Omawiając następnie znaczenie deklaracji, podpisanej w Monachium, premier zaprzeczył, aby deklaracja ta była jakimkolwiek paktem. Deklaracja ta, o ile chodzi o sprawę nieuciekania się nigdy do wojny, nie była nawet stanowiskiem obu stron, które dokument podpisały, lecz tylko ich poglądem co do pragnień ich narodów. Chamberlain zaznaczył, że deklaracja ta nie była zredagowana przez kanclerza Hitlera, lecz przez niego samego. Mówca wysunął następnie jako swój program, usunięcie przyczyn wojny drogą dyskusji w duchu współpracy i dobrej woli. Założeniem zrealizowania tego programu jest

USTANOWIENIE OSOBISTEGO KONTAKTU Z DYKTATORAMI i rozmowy z nim jak człowieka z człowiekiem.

Co do żądanej w poprawce Labour Party konferencji wszechświatowej, premier oświadczył, że najpierw sobie należy zapewnić konkretne widoki powodzenia, a zwłaszcza mieć pewność, że państwa totalitarne, bez których tego rodzaju konferencja wszechświatowa byłaby bezcelowa istotnie wezmą

w niej udział.

Nie należy brać zbyt dosłownie mówionych słów — zaznaczył dalej premier — wygłoszonych w chwili wielkiego wzruszenia. Powiedziałem, że póki za naszych czasów jest zapewniony. Bynajmniej nie miałem na myśli, że do tego celu możemy dojść rozbierając się. Rozbrojenie się nasze dopóki nie możemy sprowadzić rozbrojenia u innych, byłoby tylko objawem słabości, a dyplomacja musi być poparta siłą. Jednym do datnim rezultatem tej nagłej sytuacji jaka powstała, jest to, że rzuciła ona jasną krawę światła na stan naszych stosunków z państwami wojennymi. **ZARZĄDZONE JUŻ ZOSTAŁO PRZEPROWADZENIE BADAŃ DLA PRZEKONANIA SIĘ DO JAKIEGO STOPNIA POCZYNIŁO PRZY GOTOWANIU, ZARÓWNO NATURY WOJSKOWEJ, JAK I CYWILNEJ OKAZAŁY SIĘ NIEDOSTATECZNE.**

Mowę swą zakończył premier wezwaniem całego społeczeństwa, aby w razie potrzeby wykazało gotowość wypełnienia swoich obowiązków.

ROZSTRZYGNĘCIĘ SPRAWY PALESTYNY

nastąpi w bież. miesiącu. — Oświadczenie ministra kolonii w Izbie Gmin

Londyn, 6 października. Na dzisiejszym posiedzeniu Izby Gmin labourzysta poseł Nathan zgłosił do ministra kolonii interpelację o sytuacji w Palestynie i o zamiarach rządu odnośnie do przyszłej polityki w tym kraju. — W odpowiedzi minister Malcolm MacDonald oświadczył:

W ciągu dnia wczorajszego odbyły się w Palestynie dalsze walki między siłami rządowymi a bandami arabskimi. W wyniku walk, powstańcy ponieśli dotkliwie straty. Jak już wczoraj oświadczyłem, dziś wieczorem przybywa do Londynu Wysoki Komisarz Palestyny. — Przybywa on w towarzystwie wyższego urzędnika administracji palestyńskiej i oficera ze sztabu generała Heiniga. Do czasu przeprowadzenia rozmów z Wysokim Komisarzem, nie mogę nie dodać do wczorajszego mego oświadczenia.

Pułk. Nathan dziękuje za informacje i pyta, czy minister gotów jest dać zapewnienie, że rząd nie poweźmie żadnych decyzji odnośnie do przyszłej polityki palestyńskiej ani odnośnie do statutu międzynarodowego Palestyny do czasu, gdy Izba będzie miała sposobność wypowiedzieć swe zdanie w tych sprawach.

Mac Donald: — Jasne jest, że Izba musi zatwierdzić każdą politykę, która będzie stosowana w przyszłości. Żadna ostateczna polityka nie może być zastosowana przed uzyskaniem zgody parlamentu. Biorąc jednak pod uwagę, że raport komisji Woodheada przedstawiony będzie dopiero pod koniec bieżącego miesiąca, nie przypuszczam, aby rząd

mógł przed tem zdecydować o linii politycznej.

Nathan: — Czy wolno mi, celem usunięcia wszelkich wątpliwości, uważać, że Izba nie stanie w sytuacji, w której będzie miała do zatwierdzenia decyzje uchwalonej już czy nawet realizowanej polityki, lecz że decyzje rządu powzięte będą dopiero po udzieleniu Izbie możliwości rozpatrzenia projektowanej polityki?

Mac Donald: — Tak jest, to jest zupełnie jasne.

Posel Gallacher (komunista): — Czy minister nie byłby skłonny rozważyć sprawy przyznania Palestynie pewnego prawa samostanowienia i powołania do życia ciała prawodawczego?

Pytanie pozostało bez odpowiedzi.

Londyn, 6 października. Dr. Weizman konferował dziś z ministrem kolonii MacDonaltem, który później odbył konferencję z ministrem spraw zagranicznych Iraku.

Wysoki komisarz Palestyny Mc Michael wylądował dziś w Anglii. Jutro będzie konferował z ministrem kolonii.

Londyn, 6 października.

Egzekutywa agencji żydowskiej ogłosiła dziś komunikat, który stwierdza, że w związku z pogłoskami o projektach, zmierzających do wstrzymania imigracji do Palestyny, podstawowych zmian w konstytucji palestyńskiej, agencja żydowska stwierdza, że naród żydowski w żadnym razie nie zaakceptuje rozwiązania, któreby zmieniło Żydów w stałą mniejszość w Palestynie, ale obstałe przy swoich uswieconych i za-

warantowanych prawach w Palestynie.

Jerozolima, 6 października. Kobiety, matki żydowskie wysłały telegram do królowej Elżbiety, aby stanęła w obronie niewinnie mordowanych dzieci.

W ciągu dnia dzisiejszego zanotowano kilka aktów teroru. Jest kilku rannych Żydów. Komunikat oficjalny głosi, że w wyniku akcji wojskowej straty Arabów w ciągu ostatnich dwóch dni sięgają 140 rannych i zabitych.

Stambuł, 6 października. (PAT) Jak donoszą z Jerozolimy, towarzystwo „Palestine Airways” wprawdzie ostatnio regularną komunikację lotniczą pomiędzy Tel-Awivem a Beyrutem.

Zaginął chłopiec

W Łasku zmarł nieznanym człowiekiem

Jeszcze w dniu 15 sierpnia 11-letni Kazimierz Fijałkowski, zam. przy rodzicach przy ul. Limanowskiego 61, odwiedził swą matkę, przebywającą we wsi Stary Redzeń, gm. Mikołajów, powiatu chłopca na najbliższą stację kolejową w Słotwinach, malec wsiadł do pociągu i w oczach matki odjechał.

Od tej chwili do dziś, brak o nim wszelkich wiadomości.

Władze poszukują chłopca.

W Łasku, zmarł 15 września w szpitalu młody jakiś włóczęga o niestalo-nym nazwisku. Odziany nędznie, liczący około 18 lat, bosi i wymizerowany — zmarły nie posiadał przy sobie żadnych dowodów.

Informacje zarówno o 11-letnim Fijałkowskim jak i o zmarłym włóczędze należy składać w policji. (1)

Niezapomniana para bohaterów filmu „GDY KWITNA BZY”...

czarująca, niezrównana artystka

JEANETTE MAC DONALD

i znakomity śpiewak

NELSON EDDY

w najwspanialszym przeboju prod. 1938/39

ZŁOTOWŁOSA

Następny program kina **EUROPA**

KINO

FILM, o którym mówi cała Łódź!

„PALACE” JEZEBEL

OTWARCIE WIELKIEGO SEZONU!

Genialna aktorka

BETTE DAVIS

w roli przewrotniej i złej kobiety, za którą szaleli i gineli mężczyźni

Start „Gwiazdy Polski” nastąpi dziś lub w sobotę

Zakopane, 6 października. Naskutek stale poprawiającej się pogody nad Tatrami, zarządzono w dolinie Chochołowskiej, skąd startować ma „Gwiazda Polski” do stratosfery, pogotowie startowe.

W kołach fachowych liczą się z możliwością startu w piątek rano lub ewentualnie w sobotę.

Dyrektor Burgtheatru zaginął w Alpach

Wiedeń, 6 października.

(Pat) — Były generalny intendent wiedeńskich teatrów państwowych — opery i Burgtheatru, Schneiderhan, znany protektor austriackich związków muzycznych, zaginął przed 14 dniami w Alpach niedaleko Zell am See.

TOWARZYSTWO POPIERANIA BUDOWY SZKÓŁ POWSZECHNYCH stwarza dobre warunki pracy szkolnej naszym dzieciom. **ZAPISZ SIĘ NA CZŁONKA!** ŁÓDŹ, UL. PIOTRKOWSKA 147. III PIĘTRO.

Kurier Handlowo-Przemysłowy

„REPUBLIKA“ z dnia 7 października 1938 r.

Bilans Banku Polskiego

Omawiając taktykę, obroną przez kierownictwo naszego obrotu pieniężno-kredytowego przy rozwiązywaniu zagadnień, jakie nasunęły się w zeszłym tygodniu — wyraziliśmy pogląd, że pełny obraz wysiłku poniesionego dla utrzymania równowagi da już najbliższy bilans dekadowy Banku Polskiego.

Istotnie wysiłek ten wyraził się:

a) w podwyższeniu portfela wekslowego o 163 mil. do cyfry 879 milionów, która jest rekordem Banku Polskiego tym znamiennejszym, że ostatni rok był już skądinąd okresem znacznego wzrostu pomocy kredytowej udzielanej przez Bank w formie skupu weksła — (wzrost ten w porównaniu z wrześniem ub. roku wynosi mniej więcej piątą część);

b) w zwiększeniu pięciokrotnym lombardu walorów — o drugie tyle o ile wzrósł portfel wekslowy; tu mamy zarazem tłumaczenie dlaczego kursy miarodajnych walorów w dniach największego napięcia tak nieznacznie tylko odchyliły się od swych notowań poprzednich.

c) w powiększeniu portfela dyskontowego biletów skarbowych — o cyfrę stosunkowo nieznaczną, bo o 24 mil.

W ten sposób Bank w ciągu dekady stan swych kredytów podniósł licząc okrągło o trzysta pięćdziesiąt milionów.

Odpowiednikiem tego skoku cyfry kredytów jest skok cyfry obiegu biletowego o czterysta milionów. Różnicę wyjaśnia nam uruchomienie sum obcych, figurujących jako natychmiast płatne zobowiązania.

Niewątpliwie podniesienie obiegu pieniężnego w ciągu dziesięciu dni o trzecią część (34 procent) było decyzją nader odważną ze strony kierownictwa instytucji emisyjnej. Dekada ubiegła także i w tej dziedzinie należy do rekordów Banku; po raz pierwszy chyba w swych piętnastoletnich dziejach Bank w swym charakterze gestora rynku pieniężnego zaangażował w tak zdecydowany sposób i na taką skalę.

Łatwo dzisiaj — po odprężeniu — stwierdzić, że obranie innej, lub stosowanie tej samej taktyki, ale w bardziej chwytny sposób spowodowałoby niejednako poważny wstrząs w naszym obrocie pieniężnym. Zmusiłoby do racjonalizacji wypłaty wkładów i załamałoby gwałtownie kursy walorów; trudno przewidzieć wszystkie refleksy i czas trwania leczenia tego wstrząsu.

Poważnym ułatwieniem dla interwencji Banku była konieczność ograniczenia jej do obrotu ściśle gospodarczego. Widzimy z cyfr przez nas podanych jak skromnie partycypował w żądaniach kredytowych skarbu państwa; raz jeszcze okazało się, że pomyślny stan skarbu jest podstawową przesłanką swobody działania w gospodarce pieniężno-kredytowej.

Z tym łączy się dalszy moment. Bank, rozwijając w tempie tak błyskawicznym swą nadzwyczajną pomoc kredytową w danych warunkach, miał prawo — w odróżnieniu od sytuacji, gdy gwałtowny wzrost ekspansji następuje na rzecz skarbu państwowego — spodziewać się, iż zwiększona wskutek tego siła nabywcza nie załączy na cenach i nie wywoła perturbacji na rynkach. Pogotowie kredytowe uruchomione było dla umożliwienia wypłaty wkładów i skupu walorów; jasne, że odbierający wkład czy realizujący swój pakiet walorów nie przeznaczają zmobilizowanego w ten sposób kapitału na konsumpcję, ani nawet, w sytuacji która istniała przed paru dniami — na reinwestycje, ale tezauryzował banknoty. Ta tezauryzacja banknotów, na którą wolno było w danych wypadkach liczyć i na którą Bank niewątpliwie liczył, ogroziła dodatkową siłą nabywczą od rynku, za-

Stopa życiowa Anglika i Niemca

Cyfry są najlepszą ilustracją. — Porównanie roku 1929-go z rokiem 1937-ym. — Stan produkcji, liczba bezrobotnych i poziom życia

W prasie zagranicznej ukazał się ciekawy artykuł na temat stopy życiowej w Rzeszy Niemieckiej i Anglii. Niemcy, stwierdza autor, zwykle porównują rok 1933 z rokiem 1937 lub 1938. Ale rok 1933 był rokiem największej gospodarczej depresji, podczas gdy rok obecny jest rokiem pod względem gospodarczym bardzo pomyślnym. To też byłoby bardziej sprawiedliwym zestawienie innych dwóch lat, a mianowicie 1929 z 1937. Wtedy zestawienie wypadnie inaczej. —

W roku 1937, w porównaniu z rokiem 1929 ogólna produkcja przemysłowa Rzeszy wzrosła o 16,9 proc., wydobycie węgla o 9,2 proc., produkcja energii elektrycznej o 49,0 proc., a samochodów o 89,9

proc. W tym samym czasie ogólna produkcja przemysłowa Anglii zwiększyła się o 22,7 proc., produkcja energii elektrycznej o 122,5 proc., a samochodów o 112,6 proc., a wydobycie węgla spadło o 6,1 proc.

Wprawdzie w roku 1929 liczba bezrobotnych w Niemczech wyniosła 1 milion 892.000, w roku 1937 zaś spadła do 912.000, podczas gdy w Anglii wzrosła z 1.212.000 do 1.413.000 osób, ale gdzie się podziały te szeregi bezrobotnych niemieckich? Przedewszystkiem około 700 tysięcy bezrobotnych poszło do wojska, którego w 1929 roku nie było. Następnie służba pracy — oddziały S. S. i S. A. wreszcie różne N. S. K. K. i N. S. F. K. wchłonęły przynajmniej 1.500.000 ludzi.

Szkoły nie mogą konkurować

z prywatnymi przedsiębiorstwami. — Zadaniem szkół zawodowych jest nauka, a nie praca zarobkowa

Ministerstwo Przemysłu i Handlu opracowało projekt zarządzenia o zakresie zamówień na dostawy lub roboty, udzielane szkołom zawodowym. Związek Izby Przemysłowo-Handlowych, opiniując ten projekt poddał go krytyce.

Realizacja projektowanego zarządzenia zakreślając szerokie ramy dla dostaw i robót, które mogą być udzielane szkołom zawodowym, zamieniłaby je poniekąd na przedsiębiorstwa zarobkowe, które, co podkreślić należy z naciskiem — stanowiłyby nader poważną konkurencję dla przedsiębiorstw prywatnych. Szkoły zawodowe bowiem nie placą podatków, nie ponoszą świadczeń socjalnych, korzystają z bezpłatnych pracowników, nie odpłacają osobnego lożału na warsztaty, a także często korzystają z bezpłatnej siły pędnej, skutkiem czego mogą oferować swe produkty po cenach bezkonkurencyjnych, których zastosowanie przez przedsiębior-

stwa prywatne jest wykluczone, bo jak wiadomo, właśnie te wszystkie czynności stanowią zwykle część kosztów produkcji przedsiębiorstw prywatnych, przewyższającą znacznie koszty materiału.

Zadaniem szkół zawodowych jest w pierwszym rzędzie nauka zawodu, a nie praca zarobkowa na zamówienie; prowadzenie warsztatów w szkołach zawodowych powinno być przede wszystkim ograniczone do potrzeb nauczania.

Z tych powodów Związek Izby wypowiedział się za ograniczeniem możliwości przyjmowania przez szkoły zawodowe zamówień na dostawy i roboty — do granic rzeczywistości niezbędnych dla praktycznego wyszkolenia uczniów, co wymaga odpowiednich zmian w projekcie rozporządzenia, według poprawek przedstawionych przez Związek Izby.

Powrót wycofanych wkładów

Stały wpływ poważnych sum do Banku Polskiego

Pełne uspokojenie na rynku pieniężnym, które datuje się od 1 października, znalazło swój dobitny wyraz w znacznym powrocie wkładów wycofanych w poprzednich dniach niepokoju „wojennego”. Temu też należy przypisać, że jak się dowiadujemy, Bank Polski notuje już w ostatnich dniach stały przypływ poważnych sum, jakie banki i kasy oszczędności wpłacają na Bank Polski.

Równocześnie instytucje finansowe, nie mając potrzeby utrzymywania więk-

szego pogotowia kasowego, przelewają poważne sumy na rachunek Banku Polskiego, co wpływa na zmniejszenie się sumy obiegu banknotów, która pod wpływem napięcia na rynku pieniężnym w ostatnich dniach, uległa wydatnemu wzrostowi.

Należy przypuszczać, że proces ten będzie w najbliższych dniach nadal postępować przyczyniając się do dalszego skurczenia obiegu banknotów, który wróci niewątpliwie do normalnych rozmiarów.

Gospodarcze scalenie Zaolzia z Macierzą

postępuje z dniem każdym. — Prace prowadzi Katowicka Izba Przemysłowo-Handlowa

Na terenie Izby Przemysłowo-Handlowej w Katowicach skoncentrowane są intensywne prace dotyczące gospodarczego scalenia Śląska za Olsz z Rzeszą.

pobiegając jej oddziaływaniu na ceny towarów i usług.

Oczywista Bank przykreć teraz srubę i doprowadzi rozmiary swej ekspansji kredytowej, a tym samym emisyjnej, do poziomu, który uznawany jest za normalny. Proces niewątpliwie przejdzie gładko. Odnosne cyfry bilansowe „odpuchną” bez bólu w czasie zapewne bardzo krótkim. Nie mniej na czas długi ubiegła dekada pozostanie historyczną w kronikach Banku Polskiego, bogactwo o jedno ciekawe doświadczenie więcej.

Dr. A. Z.

HYDROFOR

Warszawa Królewska 23

POMPY PODWODNE

i inne

FILTRY DO WODY

SPRĘŻARKI

PODGRZEWACZE

i WĘŻOWNICE

Przedstawiciel Inż. ST. FEINKIND, ŁÓDŹ, Piotrkowska nr. 40, tel. 120-40.

Są więc oni zatrudnieni, ale nie pracą produktywną. Z punktu widzenia gospodarki narodowej opłacany przez Skarb Państwa S. S. stanowi taki sam ciężar, jak i pobierający zapomogę bezrobotny. Jeżeliby Anglia doprowadziła swą armię i jej organizację pomocniczą do tej samej siły, jak w Niemczech, to napewno również nie miałaby bezrobotnych.

I teraz jeszcze trzeba wziąć pod uwagę przy tym porównaniu nie tylko stan zatrudnienia, jako miarę, ale również i stopę życiową. Sukces gospodarczy polega bowiem na zapewnieniu pracy stałej i na stałym również podnoszeniu się stopy życiowej. Tylko ten naród, który oba te zadania pomyślnie rozwiązał, może powiedzieć, że jego gospodarcza polityka jest dobra.

Jeżeli chodzi o stopę życiową, to przez porównanie wskaźnika wynagrodzenia za pracę ze wskaźnikiem kosztów utrzymania, otrzymamy stan rzeczy wisty, wykazujący poziom stopy życiowej. Wtedy okaże się, że rzeczywiście do chód angielskiego pracownika podniósł się w stosunku do 1929 roku o 11 proc., podczas gdy ten sam dochód pracownika niemieckiego obniżył się o 2 proc. — Inaczej mówiąc, za zarobione przez siebie pieniądze niemiecki robotnik może nabyć o 13 proc. mniej, niż robotnik angielski. Jeżeli jeszcze weźmie się pod uwagę, że robotnik niemiecki jest obciążony szeregiem „dobrowolnych” składek na różne cele, to różnica ta będzie jeszcze większa.

Przy tym nie należy zapominać, że jakość towarów, jakie za swoje pieniądze nabywa pracownik angielski, jest znacznie wyższa od towarów niemieckich. Anglik, gdy zakupuje materiał włniany wie, że otrzyma czystą wełnę. — Niemiec — niewiadomo, jaki procent do mieszki „Zellwolle”. Gdy Anglik siada do stołu, to wie, że dostanie dobre mięso, czysty tłusty ser, czysty miód czy jam i pszenny chleb. — A co dostaje Niemiec — zapytuje autor.

ZEBRANIE STOW. KUPCÓW-CHRZEŚCIJAN.

W dniu dzisiejszym odbędzie się nadzwyczajne walne zebranie członków Stowarzyszenia Polskich Kupców i Przemysłowców Chrześcijan w Łodzi, zwołane przez zarząd stowarzyszenia, w celu ustalenia sposobu uczczenia przez sferę kupiecką Łodzi dwudziestoletniej rocznicy istnienia niepodległości Polski.

TOWARZYSTWO POPIERANIA BUDOWY SZKÓŁ POWSZECHNYCH stwarza dobre warunki pracy szkolnej naszym dzieciom. ZAPISZ SIĘ NA CZŁONKA! ŁÓDŹ, UL. PIOTRKOWSKA 147. III PIĘTRO.

Giełda pieniężna

Warszawa, 6 października.
Na dzisiejszym zebraniu giełdy dewizowo-walutowej w Warszawie tendencja dla dewiz była niejednorodna przy obrotach średnich. Notowania: Amsterdam 269.70, Bruksela 90.20, Helsingfors 11.31, Londyn 23.61, Nowy Jork 5.32.5, Nowy Jork-kabel 5.32.75, Oslo 128.60, Paryż 14.35, Praga 18.27, Sztokholm 132, Zurych 121.45. Bank Polski płać za dolary: amerykańskie 5.29, kanadyjskie 5.26, floreny holenderskie 288.70, franki francuskie 14.29, szwajcarskie 120.95, belgi — 89.95, funty angielskie 25.52, palestyńskie 24.70, guldery gdańskie 99.75, korony czeskie, odcinki do 100 koron włącznie 10.40, korony duńskie 113.80, norweskie 127.95, szwedzkie 131.35, liry włoskie odcinki do 100 lirów 19.60, marki fińskie 11.05, marki niemieckie srebrne 96.

A.K.C.I.E. Na rynku akcyjnym tendencja była niejednorodna przy obrótach większych udziałami Banku Polskiego. Notowano: Bank Polski 127, Węgiel 36.50—37, Cukier 38.50—38.00, Starachowice 45.50—45.25, Zyrardów 60.25—62.00, Ostrowiec 65—66.25, Lilpop 93.50—91.50—91.75, Modrzew 22.25—22.00.

PAPIERY PROCENTOWE. Dla papierów procentowych tendencja była utrzymana przy obrotach większych 4 i pół proc. wewnętrzna oraz 4 i pół proc. ziemskimi. Notowano: 3 proc. inwestycyjna I em. — 84, seria I em. 93, II em. 84.50, seria II em. 93.75, 4 proc. dolarowa 42.50, 4 i pół proc. wewnętrzna 66.25, 4 proc. konsolidacyjna 67.5, 5 proc. konwersyjna 69.25, odcinki po 100 zł 68, po 50 zł — 67.50, 4 i pół proc. ziemskie 64.75, 4 i pół proc. L.Z.Z. m. Lwowa 64.50, 5 proc. Warszawy stare 76.25—76.50, 5 proc. Warszawy z 1936 roku 71 — 71.50, 5 proc. Warszawy z roku 1933 — 74.50, odcinki po 1.000 zł. — 74.75, 5 proc. Łodzi z 1933 r. 66.76—67.00, 8 proc. przeznaczonego na budowę 91, 5 proc. Lublina z 1933 roku 61.50, 6 proc. obligacje Warszawy VIII i IX em. — 74.

W obrótach pozagiełdowych 3 proc. renta ziemska odcinki po 500 zł. 53.50, odcinki po 1.000 zł. 54, po 500 zł. 58, po 100 zł. 82, Rudzki 12.50.

Z GIEŁDY ŁÓDZKIEJ.

Na wczorajszym zebraniu giełdowym w Łodzi notowano: dolarówka 42.50, poz. inwestycyjna I-seria emisa 84.00, poz. inwestycyjna II-seria em. 85.00, poz. konsolidacyjna 67.50, poz. wewnętrzna 66.25, Bank Polski 128.00—127.00. Tendencja mocniejsza.

Z GIEŁDY ZBOŻOWEJ W ŁODZI.

Mąka pszenna 41.00—42.00, 37.50—38.50, 36.00—37.00, 32.75—33.75, 25.75—26.75, 23.75—24.75; mąka pszenna razowa 27.25—28.25; mąka razowa 14.00—16.00; mąka żytnia 27.00—28.00, 25.25—26.25. Reszta notowań bez zmiany. Tendencja spokojna. Ogólny obrót: 1033 ton.

Kursy porównawcze walorów

Warszawa, 6 października.

Nazwa papieru	Dzisiaj	Wczoraj	Przed mies.	Przed roktem
30/100 Lwów I. em.	84	84	86.50	68.75
41/100 Wewn.	66.25	66	66.38	57
50/100 Konwers.	69.25	69.25	70	62
Dolarówka	42.50	42.75	41.95	38.50
41/100 L. Ziem.	64.75	65	64.50	56
50/100 L. Warsz. 1933	74.50	74	75	62.50
50/100 L. Łódz. 1933	67	—	66.25	56.25
Bank Polski	127	127	123.50	108.50
Lilpop	91.75	93	83	54
Zyrardów	62	—	60.25	58

NOTOWANIA BAWELNY

z dnia 5-go października 1938 r.

NCWY JORK: Loco 8.40, październik 8.22, listopad 8.23, grudzień 8.24, styczeń 8.20, luty 8.20, marzec 8.21, kwiecień 8.17, maj 8.14—8.15, czerwiec 8.13, lipiec 8.12—8.13, sierpień 8.18, wrzesień 8.16.

NOWY ORLEAN: Loco 8.39, październik 8.34, grudzień 8.34, styczeń 8.31, marzec 8.31, maj 8.24, lipiec 8.23, październik 39 r. 8.08.

LIVERPOOL: Loco 4.96, październik 4.67, listopad 4.70, grudzień 4.71, styczeń 4.74, luty 4.74, marzec 4.76, kwiecień 4.77, maj 4.78, czerwiec 4.78, lipiec 4.79, sierpień 4.78, wrzesień 4.78, październik 4.78.

Giza: Loco 7.61, październik 6.91, listopad 6.91, styczeń 7.09, marzec 7.14, maj 7.17.

Egiptka Sakell: Loco 7.71.

Upper: Loco 6.26, październik 6.09, listopad 6.07, styczeń 6.07, marzec 6.08, maj 6.09, lipiec 6.09.

BREMA: Loco 10.08, październik 9.40, grudzień 9.67, styczeń 9.73, marzec 9.83, maj 9.90, lipiec 9.94.

ALEXANDRIA Sakell. — Nieczynne z powodu wojny.

SPRZEDAŻ WYBRAKOWANYCH KONI

Starostwo Grodzkie Łódzkie podaje do publicznej wiadomości, że w dniu 7 października r. b. o godz. 11-ej odbędzie się na rynku końskim przy Rzeźni Miejskiej nr. 1, ul. Inżynierska 1 w Łodzi, sprzedaż wybrakowanych koni wojсковых w drodze licytacji.

Akcja oddymienia Łodzi

będzie prowadzona przez specjalną komisję, powołaną przez Zarząd Miejski

Wczoraj odbyło się pod przewodnictwem prez. Godlewskiego, posiedzenie kolegium magistratu, na którym powzięto szereg uchwał z zakresu bieżących spraw miejskich. W posiedzeniu udział wzięli wiceprezydenci, dyrektorzy: Kalinowski i Grahiński oraz naczelniczy wszystkich wydziałów zarządu miejskiego.

Na wstępie zajęto się sprawą oddymienia Łodzi. Dla Łodzi sprawa oddymienia ma szczególne znaczenie, z uwagi na wielką ilość zakładów przemysłowych. Niezależnie od samego dymu, który zatrąca powietrze — sadze, które osiadają na płucach, szkodzą bardzo zdrowiu mieszkańców.

Aby problem ten przygotować i doprowadzić do jego rozwiązania, kolegium postanowiło powołać do życia specjalny organ, którego obowiązkiem będzie walka z zanieczyszczeniem powietrza.

Organem takim będzie „Komisja do walki z zanieczyszczeniem powietrza w Łodzi”. W skład jej wejdą: jeden z wiceprezydentów jako przewodniczący, inż. Jan Holcgreber jako zastępca przewodniczącego, inż. Rybołowicz, inż. W. Leyber, inż. Jan Sokołowski, inż. S. Przezdziecki, inż. Jan Rodewald, dr. Bolesław Misjon, inż. Kloczkowski, mec. A. Ancyporowicz. Ustalono dalej, iż do komisji tej wejdą nadto przedstawiciele stowarzyszenia dozoru kotłów, towarzystwa Przyjaciół Łodzi, stowarzyszenia techników w Łodzi oraz Związku Przemysłu Włókienniczego w P. P.

Następnie postanowiono przemianować dotychczasowy referat aprowizacyjny wydziału przedsiębiorstw miejskich na samodzielny oddział aprowizacyjny, podległy bezpośrednio prezydentowi miasta oraz wyłączyć z podziałalności wydziału przedsiębiorstw oddział tar-

Komunikat W.S.S. № 35
z dnia 6 października 1938 roku
Pkt. 1. Obsada zawodów o mistrzostwo juniorów.
Dnia 8-go października 1938 r.:
Godz. 15.30, boisko Ł.K.S.: Ł.K.S. — S.K.S., p. inż. Zieliński.
Godz. 15.30, boisko W.K.S.: LTSG — Haskoah, p. Goldfarb.
Godz. 15.30, boisko M.T.: Bar-Kochba — Władzew, p. Otto.
Godz. 15.30, boisko T.U.R.: TUR — Makabi, p. Feja.
Godz. 15.30, boisko K.E.: K.E. — Makabi, p. dr. Eksztajn.
Godz. 15.30, boisko Sokół Pab.: Burza — P.T.C., p. Jóźwiak.
Godz. 15.30, boisko Sokół Zgierz: Sokół — Makabi, p. Foland.
Godz. 15.30, boisko Stadion Zgierz: Przybyłowianka — Boruta, p. Augustyniak.
Godz. 15.30, boisko Ruda Pab.: Huragan — P.S.K.S., p. Schaub.
Godz. 15.30, boisko S.K.S.: S.K.S. — W.K.S., p. Sikorski.
Godz. 15.30, boisko Zjednocz.: Zjednoczone — Sokół, p. Fiszman.

Dnia 9-go października 1938 r.:
Godz. 9, boisko W.K.S.: Ł.T.S.G. II — Burza II, p. Zawadzki.
Godz. 11, boisko W.K.S.: Ł.T.S.G. — Burza, p. Przygoński.
Godz. 9, boisko Wimy: Wima II — Zjednoczone II, p. Kulawiak.
Godz. 11, boisko Wimy: Wima — Zjednoczone, p. Dymant.
Godz. 9, boisko Sokół Pab.: P.T.C. II — W.K.S. II, p. dr. Eksztajn.
Godz. 11, boisko Sokół Pab.: P.T.C. — W.K.S., p. Wardęszkiewicz.
Godz. 9, boisko S.K.S.: S.K.S. II — Sokół II, p. Joskowicz.
Godz. 11, boisko S.K.S.: S.K.S. — Sokół Zg., p. Lange.

AAw 1. 6:3:Gz.la. cmfwp shdru wowow
Godz. 13.30, boisko U. T.: Bar-Kochba — Haskoah, p. Goldfarb.
Godz. 15.30, boisko U.T.: Bar-Kochba — Haskoah, p. Krachulec.
Godz. 9, boisko Ł.K.S.: Ł.K.S. II — TUR II, p. Fiszman.
Godz. 11, boisko Ł.K.S.: Ł.K.S. — T.U.R., p. Gutman.
Godz. 13.30, boisko Aleksandrów: Sokół II — Widzew II, p. Olejnik.
Godz. 15.30, boisko Aleksandrów: Sokół — Widzew, p. Olejnik.
Godz. 11.30, boisko Stadion Zgierz: Boruta — Sokół Ł., p. Pietrzak.
Godz. 15.30, boisko Zd. Woli: Sokół — Makabi, p. Janczyk.
Godz. 15.30, boisko Sieradz: Strzelec — K.E., p. Werbiński.
Godz. 13.30, boisko Ruda Pab.: Huragan II — R.K.S. II, p. Sikorski.
Godz. 15.30, boisko Ruda Pab.: Huragan — R.K.S., p. Raettig.
Godz. 15.30, boisko W.K.S.: A.K.S. — TUR Ch., p. Glass.
Godz. 15.30, boisko Władzew: Gwiazda — R.K.S. Al., p. Rakowski.
Godz. 11.30, boisko Sokół Zg.: Przybyłowianka — Metal, p. Werwas.
Godz. 11, boisko Zd. Wola: Strzelec — TUR, p. Janczyk.
Godz. 11, boisko Konstanytowne: K.K.S. — R.K.S., p. Blak.
Godz. 15.30, boisko Ozorków: Orię — Strzelec, p. Jóźwiak.
Godz. 11, boisko Główno: Strzelec — Boruta, p. Jancz.
Godz. 11, boisko Belchatów: Strzelec — Concordia, p. Wałach.
Godz. 15.30, boisko Belchatów: TUR — K.S.M., p. Wałach.
Godz. 15.30, boisko S.K.S.: Sportion — Strzelec, p. Zawadzki.
Godz. 11, boisko Chojny: Odrodzenie — Jutrznia, p. Szumlak.
Godz. 15.30, boisko Żelów: Żelowski K.S. — Z.S.S.G., p. Łyszkowski.
Godz. 15.30, boisko Karsznica: Ognisko — Makabi, p. Mikołajczyk.
Godz. 13.30, boisko Wimy: Jutrznia — S. K.

Organem takim będzie „Komisja do walki z zanieczyszczeniem powietrza w Łodzi”. W skład jej wejdą: jeden z wiceprezydentów jako przewodniczący, inż. Jan Holcgreber jako zastępca przewodniczącego, inż. Rybołowicz, inż. W. Leyber, inż. Jan Sokołowski, inż. S. Przezdziecki, inż. Jan Rodewald, dr. Bolesław Misjon, inż. Kloczkowski, mec. A. Ancyporowicz. Ustalono dalej, iż do komisji tej wejdą nadto przedstawiciele stowarzyszenia dozoru kotłów, towarzystwa Przyjaciół Łodzi, stowarzyszenia techników w Łodzi oraz Związku Przemysłu Włókienniczego w P. P.

Następnie postanowiono przemianować dotychczasowy referat aprowizacyjny wydziału przedsiębiorstw miejskich na samodzielny oddział aprowizacyjny, podległy bezpośrednio prezydentowi miasta oraz wyłączyć z podziałalności wydziału przedsiębiorstw oddział tar-

Komunikat № 83
Wydziału Gier i Dyscypliny
z dnia 6 października 1938 r.

1) Przenosi się zawody w dniu 9.X.38 r. P.T.C.—W.K.S. z boiska K.E. na boisko T. G. Sokół, Pabianice, godz. 11-ta, przedmecz godzina 9-ta.
2) Przenosi się zawody w dniu 9.X.38 r. Boruta — Sokół, Łódź z godz. 15.30 na godzinę 11.30 Stadion Miejski w Zgierzu.
3) Przenosi się zawody w dniu 16.X.38 r. Sportion — Odrodzenie z boiska Chojny na boisko S.K.S., godz. 15.30.
4) Przenosi się zawody R.K.S. Konst. — K.K.S. Konst. z godz. 15.30 na godz. 11-ta, boisko w Konstanytowne w dniu 9.X.38 r.
5) Przenosi się zawody Ł.K.S. — Widzew 2 jun. w dniu 16.X.38 r. z godz. 15.30 na godz. 13.30 jako przedmecz Ł.K.S. — Warszawianka.
6) Z powodu rozwiązania TUR Kartago oraz S.K.S. Główny, odwołuje się wszystkie zawody, wyznaczone z powyższymi drużynami.
7) W związku z pozostawieniem Makabi Łódź w klasie B, odwołuje się wszystkie zawody w klasie C wyznaczone z powyższą drużyną.

Komunikat № 83
Wydziału Gier i Dyscypliny
z dnia 6 października 1938 r.

1) Przenosi się zawody w dniu 9.X.38 r. P.T.C.—W.K.S. z boiska K.E. na boisko T. G. Sokół, Pabianice, godz. 11-ta, przedmecz godzina 9-ta.
2) Przenosi się zawody w dniu 9.X.38 r. Boruta — Sokół, Łódź z godz. 15.30 na godzinę 11.30 Stadion Miejski w Zgierzu.
3) Przenosi się zawody w dniu 16.X.38 r. Sportion — Odrodzenie z boiska Chojny na boisko S.K.S., godz. 15.30.
4) Przenosi się zawody R.K.S. Konst. — K.K.S. Konst. z godz. 15.30 na godz. 11-ta, boisko w Konstanytowne w dniu 9.X.38 r.
5) Przenosi się zawody Ł.K.S. — Widzew 2 jun. w dniu 16.X.38 r. z godz. 15.30 na godz. 13.30 jako przedmecz Ł.K.S. — Warszawianka.
6) Z powodu rozwiązania TUR Kartago oraz S.K.S. Główny, odwołuje się wszystkie zawody, wyznaczone z powyższymi drużynami.
7) W związku z pozostawieniem Makabi Łódź w klasie B, odwołuje się wszystkie zawody w klasie C wyznaczone z powyższą drużyną.

Odnaczeni łodzianie

W dniu wczorajszym starosta grodzki dr. Mostowski udekorował w starostwie grodzkim następujące osoby:

Złotymi Krzyżami Zasługi: Broszkiewicza Maksymiliana, Drymera Władysława, Harasza Antoniego, dyrektora KKO Herpla Eugeniusza, Jaroszyńskiego Stanisława, Łukaniewicza Feliksa, dyrektora Ubezpieczalni inż. Waligórskiego Stanisława (poraz drugi) i inż. Wilkońskiego Tomasza.

Srebrnymi Krzyżami Zasługi: Łoszyckiego Wacława i Smolarskiego Antoniego (poraz drugi).

Brazowymi Krzyżami Zasługi: Budzyńskiego Franciszka, Stachurskiego Józefa, Żytkowskiego Stanisława.

Odnaczenia te nadane zostały przezwannie za zasługi na polu pracy społecznej.

ZE STOW. KILIŃCZYKÓW I NZR.

Zarząd Stowarzyszenia Kilińcyków i NZR-owców, oddział łódzki zawiadamia, iż w dniu 9 b.m. o godzinie 10.30 odbędzie się w lokalu przy Wodnym Rynku 13 ogólne nadzwyczajne zebranie członków.
Porządek dzienny obejmuje sprawę wyborczą do izb ustawodawczych i obchodu 20-lecia rocznicy 11 Listopada. (1)

gowiskowy, tworząc samodzielny oddział administracji targowisk.

Nowy oddział aprowizacyjny będzie miał za zadanie prowadzenie, względnie planowanie akcji budowy nowych lub rozbudowy istniejących już urządzeń miejskich i prywatnych, służących do zaopatrywania mieszkańców miasta w artykuły pierwszej potrzeby — targowiska, sklepy, zakłady przetwórcze i t. d. Dalej będzie czuwał nad rozwojem instytucji służących do usprawnienia obrotu (kasy targowe, spółdzielnie i t. d.), wreszcie czuwać będzie nad kształtowaniem się cen artykułów pierwszej potrzeby i ustalaniem norm ich zapasów w czasie pokoju i na wypadek wojny.

Na wniosek wydziału przydziałnego, zgłoszonego na skutek prośby zbiorowej grona członków tymczasowej rady miejskiej i obywateli miasta, kolegium postanowiło uięduować ebrasz do ołtarza głównego w kościele pod wezwaniem Matki Boskiej Zwycięskiej w Łodzi

Dalej postanowiono potraktować przychylnie prośbę zarządu okręgu Zw. Peowiaków w Łodzi i przyznać tej organizacji jednorazową subwencję w wysokości 5000 złotych, przeznaczoną na pokrycie wydatków, związanych z rozpoczęciem nowego roku szkolnego gimnazjum POW. — Po załatwieniu szeregu spraw drobniejszych, posiedzenie zamknięto. (8)

Smierć pod kołami tramwaju dojazdowego

Na torze kolei podjazdowych koło Rzgowa, wydarzył się wczoraj tragiczny wypadek, który pociągnął za sobą śmierć młodego człowieka.

Gdy tramwaj, zdążający w kierunku Tuszyńska, był w pełnym biegu, z bocznej ścieżki wybiegł nagle na tor jakiś młody człowiek. Na zahamowanie pociągu nie było już czasu. **Wóz wpał na nieszczęśliwego, który dostał się pod koła.** Po kilkunastu dopiero metrach, motorowy pociąg zatrzymał. Z pod kół wydobyło strasznie zmasakrowane ciało. Denat nie żył już. Okazało się, że był nim 21-letni Hieronim Koczyński, zamieszkały przy ul. Dolnej 30, na Chojnach.

Zachodzi podejrzenie, iż nieszczęśliwy rozmyślił, w zamiarze samobójczym rzucił się pod koła. Władze prowadzą dochodzenie, celem ustalenia charakteru wypadku. (1)

Krwawe bójki

Władze bezpieczeństwa prowadzą dochodzenie w związku z czterema napadami nocy wczorajszej.

Do zamieszkałego przy ulicy Kopernika Nr. 4 Maksza Kocha przybył jego szwagier Erwin Szarnik, zam. przy ulicy Pogonowskiej Nr. 72.

Szwagrowie mieli zadziwnione porachunki osobiste na tle spraw rodzinnych i po krótkiej wymianie słów poczęli się coraz ostrzej sprzecczać, aż wreszcie doszło między nimi do szamotaniny.

W trakcie bójki Szarnik schwył nagle nóż rzeźniczy i zadął nim Kochowi potężny cios w pierś. Ciężko ranny Koch padł, zalewając się krwią. Lekarz pogotowia stwierdził głęboką ranę z uszkodzeniem płuca i umieścił denat'a w szpitalu św. Józefa. Szarnik został zatrzymany. Stan rannego jest groźny.

Przy zbiegu ulic Lagiewnickiej i Stefana została pobity ręką żelazną Eugeniusz Dębski, robotnik, zamieszkały przy ulicy Lagiewnickiej 78. Sprawcą zadania ciężkiego uszkodzenia był Stanisław Gosławski, zamieszkały przy ulicy Krzyżowej Nr. 16. Lekarz pogotowia umieścił rannego w szpitalu w Radogoszczu.

Na Chojnach przy zbiegu ulic Pogranicznej i Ludwika został pobity nożem przez Franciszka Zajdlera, zamieszkałego w Stokach — Franciszek Dobruch, zam. przy ulicy Edwarda Nr. 9. Lekarz pogotowia orzekł stan ciężki i umieścił rannego w szpitalu św. Rodziny. Sprawca został zatrzymany.

Na ulicy Marynarskiej został napadnięty i pobity przez nieznaną sprawcę 54-letni Feliks Stanisławski, zam. przy ulicy Stanisławskiej Nr. 39. Lekarz pogotowia stwierdził ciężkie obrażenia głowy i twarzy i przewoził poszkodowanego do szpitala. Sprawców poszukuje policja.

Dnia 6 listopada wszyscy do urn wyborczych

„PRASA”

MIESIĘCZNIK
ORGAN POLSKIEGO ZWIĄZKU
WYDAWCÓW DZIENNIKÓW
I CZASOPISM
pod redakcją
STANISŁAWA KAUZIKA

Wyszedł z druku zeszyt 8-9/38 r.
(sierpień — wrzesień)

TREŚĆ ZESZYTU

Stefan Krzywoszewski: Rola ilustracji w prasie.
Wystąpienie Związku Wydawców przeciw represjom Gdańska wobec prasy polskiej.
Jak pracuje Wydział Ilustracji Prasowej P. A. T. — wywiad z dyr. M. Obarskim.
Roman Prystupa: O serwisie ilustracyjnym zagranicą.
Tadeusz Werner: Fotografia na usługach prasy.
Witold Zakrzewski: O technice ilustracyjnej i jej stosowaniu w druku dzienników i czasopism.
Tajemnice fotografii prasowej.
Fototelegrafia na usługach prasy.
Franciszek Krusz: Rotograwiura — technika przyszłości.
Archiwum fotograficzne.
Stefan Plater-Zyberk: Fotoreporter, jego rola i zadania.
Fotografia w reklamie.
Prasa — propaganda — reklama.
Dr. Czesław Kulkowski: Literatura o teorii propagandy.
Wyższa Szkoła Dziennikarska w III dniu.
Prace Związku Wydawców.
Organizacje i sprawy dziennikarskie.
Kronika Krajowa.
Prawo a prasa.
Prasa na szerokim świecie.

Cena zeszytu 1 zł.
Do nabycia w administracji „Prasy”, w większych księgarniach i kioskach „Ruchu”.

Prenumerata roczna: w kraju
zł. 10.—, zagranicą zł. 12.—.
Adres administracji: Warszawa,
ul. Zgoda 8, m. 4.
Tel. 540-00. Konto rozrachunkowe
Nr. 751. Warszawa I.

ZAWIADOMIENIE.

Sprawdziliśmy z Warszawy długoletniego pracownika pierwszorzędnego zakładów fryzjerskich damskich

P. JERZEGO

Znany pracownik sezonów letnich firmy „Bronisław” w Ciechocinku.

F. KANTOROWA
Piotrkowska 69

Fabryka napoi gazowych

dostarcza wodę sodową w balonach
Szybka obsługa

TEL. 190-48

R. FRIEDWALD

PILSUDSKIEGO 69.

Do akt Nr. Km. 293/38, OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi rew. 13-go, zamieszkały w Łodzi przy ul. Andrzeja Nr. 11 na zasadzie art. 602 K. P. C. ogłasza, że w dniu 12 października 1938 r. o godz. 11 w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej Nr. 122 i 87 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości a mianowicie: mebli, maszyny do pisania, 2 kas ogniotrwałe zegara i lampy, oszacowanych na łączną sumę zł. 2.580, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.
Łódź, dnia 26 września 1938 r.
Komornik (—) M. LIPIŃSKI.
Sprawa F-my „Thonet” p-ko St. Rubinsteinowi i in.

Do akt Nr. Km. 991/38 i Km. 1724/38, OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi rew. 13-go, zamieszkały w Łodzi przy ul. Andrzeja Nr. 11 na zasadzie art. 602 K. P. C. ogłasza, że w dniu 12 i 20 października 1938 r. o godz. 11 w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 81 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości a mianowicie: przyborów sportowych, łyżew, butów do łyżew i inn. radioaparatu, kalki biurowej, maszyn do szycia pończoch, pomocnika kredensu, urządzenia sklepowego, rower i ubrań męskich, oszacowanych na łączną sumę zł. 4.680, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.
Łódź, dnia 26 września 1938 r.
Komornik (—) M. LIPIŃSKI.
Sprawa f. „Kochański i Dawidson” i 4-go Urzędu Skarbowego w Łodzi p-ko Szlamu Krokockiemu.

Do akt Nr. Km. 1480/38/II, OBWIESZCZENIE.

Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi rew. 2-go, zamieszkały w Łodzi, Przejazd Nr. 40 na zasadzie art. 602 K. P. C. ogłasza, że w dniu 14 października 1938 r. o godz. 14 w Łodzi, ul. Główna Nr. 17, odbędzie się publiczna licytacja ruchomości a mianowicie: pantofli męskich i damskich, skóry chromowej, skóry na podszewy, butów męskich z cholewami, oszacowanych na łączną sumę zł. 786, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.
Łódź, dnia 22 września 1938 r.
Komornik (—) ANISEREWICZ.
Sprawa M. Dolewski p-ko W. Cichemu.

DR. MED. S. Kantor

Specj. CHOR. SKÓRNYCH
I WENERYCZNYCH
ul. PIOTRKOWSKA 90

Telef. 129-45.
Przyjmuje od 8-2 i od 6-9 wiecz
w niedziele i święta od 8-2 po poł

DOKTOR W. BALICKA

Sienkiewicza 52
(róg Nowot)

Nr. tel. 194-03
Choroby skórne i weneryczne
przyjmuje od 6-7.30 wiecz.

Doktor W. ŁAGUNOWSKI

POWRÓCIŁ.
Specjalista CHOROBY WENERYCZNYCH, SEKSUALNYCH I SKÓRNYCH
(Gabinet Roentgen- i światłolecznicy)
Piotrkowska 70 Tel. 181-83
Przyjmuje: od 8.30 do 10.30 rano, od 1-ej do 2.30 pp. i od 6 do 8.30 wiecz
W niedz. i święta od 10 r. do 1 pp.

DR. MED. J. SZREIBER

CHIRURG
POWRÓCIŁ
Narutowicza 9

tel. 122-95
Przyjmuje od 2-3 i 5-7.

DR. KLINGER

Spec. chor. wenerycznych,
seksualnych i skórnych
(włosów) przeprowadził się na ul

PRZEJAZD 17 tel. 132-28
Przyjm. od 9-11 i od 6-8 wiecz.

DR. MED. A. Kleszczelski

UROLOG
Spec. chor. nerek, pęcherza i dróg
moczowych
POWRÓCIŁ

Al. Kościuszki 60, tel. 174-99

LEKARZ-DENTYSTA Z. Gordin

POWRÓCIŁA
ul. 11-go Listopada 18

tel. 264-71.

„Czystość”

przyjmuje cyklinowanie, drutowanie
froterowanie oraz sprzątanie biur,
pokoi. Czystość szyb.
PIOTRKOWSKA 44. telefon 167-45.
Ceny konkurencyjne.

DZIŚ UROCYSTA PREMIERA W GRAND KINIE

Początek 4, 6, 8 i 10

Śląsk Zaolzański wraca do Macierzy!

Triumfalne wkroczenie Armii Polskiej na prastarą ziemię Piastowską.

Treść reportażu filmowego, odtwarzającego przebieg dziejowych wydarzeń, w szeregu autentycznych zdjęć:

1. Konferencja Czterech w Monachium
2. Żywiłowe manifestacje ludności polskiej za Olzą
3. Odwrót czeskich sił zbrojnych i obśadzenie punktów granicznych przez oddziały polskie
4. Zburzenie słupów granicznych, ustanowionych przez zaborców
5. Objęcie fortyfikacji, obiektów rządowych, kompleksów przemysłowych i kopalń przez władze polskie

Dyrekcja GRAND-KINA, pragnąc przyczynić się w zakresie swych możliwości, do upamiętnienia chwili dziejowej, w której prastara dzielnica piastowska, oderwana ongiś gwałtem i podstępem, powraca do Ojczyzny — demonstruje jedyny w swej imponującej potęgze film wydarzeń na Ziemiach Zaolzańskich.

UWAGA

Zdobyliśmy wielkim nakładem wysiłków i trudów wyjątkowo demonstrację tego filmu w Łodzi, który począwszy od dnia dzisiejszego ukazywać się będzie tylko na ekranie Grand Kina.

PONADTO W PROGRAMIE:

Szampański.
komedia
polska,
osnuta
na tle
popularnej
bajki

ALEKSANDRA
HR. FREDRY

W rolach
głównych:

**Adolf Dymśa,
Helena Grossówna
Eugeniusz Bodo
Orwid
Sempoliński**

i inni.

Reżyseria: M. Krawicz, twórca „Roberta i Bertranda”.
UWAGA: Passe-partout i bilety ulgowe i bezpłatne bezwzględnie nie ważne.

Posady

ZALATWIAM korespondencje polską i niemiecką. Wycuzam i prowadzę buchalterię. Także na godziny. Zgłosz. pod „A. R.” Amin. Republik.

DYPLOMOWANA bibliotekarka wykształcenie średnie, języki: polski, niemiecki, dostatecznie francuski — znajomość pracy biurowej, maszynopisanie — poszukuje posady bibliotekarki w księgarni lub jakiegokolwiek innej pracy. Chętnie wyjazd. Łaskawe zgłoszenia sub. „Wrzesień 18” do Adm Republik.

MŁODA (17 lat), energiczna, wykształcenie 7 klas szkoły powszechnej, poszukuje posady w charakterze ekspedientki, sklepowej lub innej, na praktykę sklepową. Wymagania skromne. Łaskawe oferty do Administracji sub. „70”.

2 PANÓW (Panie), amatorzy, recytacja, śpiew, potrzebni do Teatru. Oferty sub. „Teatr A” do Republiki.

DEPEDENT (ka) obeznany (a) z windykacją protestów, przez poważną firmę radiową poszukiwany (a). Szczegółowe oferty z podaniem referencji pod „Depedent - windykator” do Akwizycji Ogłoszeń Fuchsa, Piotrkowska 87.

POTRZEBNA manikurzystka - ondulatorka od zaraz do zakładu fryzjerskiego. Śródmiejska 14.

SPRZEDAWCY-czyni z kwalifikacją branży konfekcyjnej poszukiwani „Celim”, Piotrkowska 117.

Uzdrowiska

KOLUMNA. Pensjonat Wiener, Warszawska 50 przyjmuje zamówienia na święta. Informacje na miejscu.

DR. MED.
Józef Lubicz
CHOROBY CHIRURGICZNE
I ORTOPEDIA
POWRÓCIŁ
Moniuszki 2, tel. 183-17
przyjmuje 4-7.

Dr. Różaner
Specjalista chor. wenerycznych, skórnych i seksualnych
POWRÓCIŁ
Narutowicza 9, tel. 128-98.
Przyjmuje od 9-1 i od 5-9 w.

DR. MED.
L. Goldbaum
CHOR. NERWOWE I WEWNĘTRZNE
powrócił
6 Sierpnia 30 tel. 228-21

DOKTOR
Dorota Lewy
CHOR. PŁUC
RENTGEN
badanie i prześwietlenie
przeprowadziła się na
Radwańska 4 tel. 23906.
przyjm. od 5-6.

Kupno i sprzedaż

OKAZJA! Motor samochodowy marki Buick, wraz ze skrzynką biegów, starterem i dynamem, po generalnym remoncie do sprzedania. Wiadomość: Administracja „Expressu Ilustrowanego” Łódź, Piotrkowska nr. 49.

OKAZYJNIE sprzedam samochody: Skoda, Chevrolet, Ford jun. Polski Fiat 508 Graham Praige 8 cyl. Polski Fiat, Al. Kościuszki 73.

KNIPPENBERGA tapczany, kozetki, wkłady do łóżek, Piotrkowska 116.

Lokale

DO WYNAJECIA panu duży pokój frontowy, słoneczny, trzyokienne wygodnie umeblowany. Telefon, łazienka Piotrkowska 166, I p. front.

POKÓJ do wynajęcia umeblowany, z wygodami dla 1 lub 2 panów albo małżeństwa, Piotrkowska 112, m. 6. 7

CZTERY pokoje z kuchnią z wszelkimi wygodami w czystym domu do wynajęcia od 1 listopada 1938. Cena 150 zł. miesięcznie. Wiadomość u administratora domu, Piotrkowska 145 lub tel. 107-81.

PKOJU umeblowanego do 35 zł. miesięcznie poszukuję. Niekrepujące wejście. Oferty pod „Magister”.

Rozmaite

DO SZ. ZŁODZIEI! Upraszam zwrócić mi za wynagrodzeniem skradzione czekki noca 30 września 1938 zł. 2.600, pl. 28/9 38, zł. 2.000.— pl. 7/X-38, Al. 1-go Maja 11, m. 3, 1. piętro Uwaga. Czeki nie przedstawiają żadnej wartości. Zastrzeżenia poczynione.

MIRIAM Cukier Drewnowska 5 zapłaciła kwit lombardowy Nr 320739 7

ZAGINAŁ weksel blanco z wystawienia L. Breištejn, zlecenie „Promień” od Kasman i Albumi. Powyższy weksel unieważniam A. Biterman, Łogonowskiego 61.

Nauka i wychowanie

NIEMIECKIEGO, angielskiego, francuskiego wykładu rutynowana nauczycielka. Konwersacja, korespondencja, tłumaczenia, stenografia polsko-niemieckiej — 1 zł. Plac Wolności 9, m. 30.

INTELIENTNA studentka udziela polskiego, francuskiego, łaciny. Przyjmuje półkondycję. Zgłoszenia sub. „Studentka”.